

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

DEMOCRATIC POLITICAL COMPREHENSION ENHANCEMENT
OF PEOPLE AT PHRA-INTHARAJA SUB-DISTRICT,
BANGPA-IN DISTRICT, AYUTTHAYA PROVINCE

นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

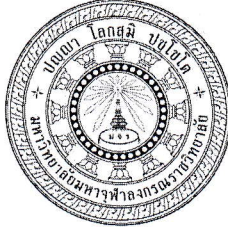
Democratic Political Comprehension Enhancement
of People at Phra-Intharaja Sub-District, Bangpa-in District,
Ayutthaya Province

Miss Pinanong Thongbo

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2019

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์)

กรรมการ

(รศ.วิชัย ธรรมชอบ)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม)

กรรมการ

(รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

กรรมการ

(รศ.ดร.พรรษา พุฒยางกูร)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.พรรษา พุฒยางกูร

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ)

ชื่อสารนิพนธ์	: การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้วิจัย	: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
ปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์:	
	: รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)
	: รศ.ดร.พรรษา พุฒยงกูร พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๙ มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๗๒ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในเขตอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๘๖ คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ๑,๐๐๒ คน จากสูตรของ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนาแจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($\bar{X} = ๓.๕๗$) รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = ๓.๔๙$) ด้านหลักเสรีภาพ ($\bar{X} = ๓.๔๒$)

ด้านการปกครองโดยกฎหมาย ($\bar{X}=3.42$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ($\bar{X}=3.42$) ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ และรายได้ต่อเดือน มีการเสริมสร้างความเข้าใจในการเมือง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านหลักการอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน ปัญหาคือ ประชาชนไม่รู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ข้อเสนอแนะ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพในการปฏิบัติ ปัญหาคือ ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะ ควรออกไปรณรงค์เพื่อให้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ด้านหลักความเสมอภาค ปัญหาคือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องมีการมีเหตุมีผลด้วย ข้อเสนอ ปกครองระบอบประชาธิปไตยควรใช้หลักการของการมีเหตุมีผล ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติ ปัญหาคือ การปฏิบัติตามหลักกฎหมายนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วย ข้อเสนอ พูดยตามหลักกฎหมายควรต้องสร้างความสัมพันธ์ ด้านหลักเสียงข้างมาก ปัญหาคือ การพูดเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย ข้อเสนอ ควรยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย

Research Paper Title : Democratic Political Comprehension Enhancement of People at Phra-Intharaja Sub-District, Bangpa-in District, Ayutthaya Province

Researcher : Miss Pinanong Tongbo

Degree: : Master of Political Science

Research Paper Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr.Termsak Tong-In, B.A. (Social Teaching), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: Assoc. Prof. Dr.Pansa Bridhyankura B.A. (Sociology), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

Date of Graduation: : March 9, 2020

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the democratic political comprehension enhancement of people at Phra-Intharaja Sub-District, Bangpa-in District, Ayutthaya Province, 2.To study opinions comparison on democratic political comprehension enhancement of people at Phra-Intharaja Sub-District, Bangpa-in District, Ayutthaya Province, classified by personal factors and 3.To study the recommendations for the direction of democratic political comprehension enhancement of People at Phra-Intharaja Sub -District, Bangpa-in District, Ayutthaya Province. Methodology was the mixed methods: The quantitative research collected data from 286 samples, derived from the populations of 1,002 people at Bangpa-in District, Ayutthaya Province, using Taro Yamane's formula with the questionnaires that had the validity value at 0.972. Data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis test by t-test and F-test and open-ended questionnaires were analyzed by table frequency description. The qualitative research collected data from 8 key informants by in-depth-interviewing and analyzed by content descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. The democratic political comprehension enhancement of the people at Phra-Intharaja Bangpa-in District, Ayutthaya Province, by overall, were at ($\bar{X}=3.46$) Each aspect from the highest to the lowest values; the aspect that had the highest mean value was the political power belong to people ($\bar{X}=3.57$), secondly the aspect of equality was at ($\bar{X}=3.49$), the aspect of liberty was at ($\bar{X}=3.42$), the governing by

laws was at ($\bar{X}=3.42$), and the aspect with the lowest value was the principle of majority was at ($\bar{X}=3.42$)

2. The results of opinions comparison was found that people with different ages and educational level had different opinions on the democratic political comprehension enhancement of people at Bangpa-in District, Ayutthaya Province, at the statistically significant level at 0.05, accepting the set hypothesis. People with different gender and incomes per month did not have different opinions on the democratic political comprehension of people at Bangpa-in District, Ayutthaya Province, rejecting the set hypothesis.

3. The recommendations for the democratic political comprehension Enhancement of people at Bangpa-in District, Ayutthaya Province. the political powers belong to the people in the democratic system, people suggested that people do not know they own the political power, the concerned agency should promote the knowledge of the political power belong to people. The aspect of free enterprise, the people suggested that there should be cooperation in campaigning for the right to vote. The principle of equality; people suggested that in the democratic system, the principle of rationale must be applied. Administration by laws, people suggested that political talk according to the laws must create the good relations. Recommendations were that speaking by laws must create human relations. The principles of majority; majority talks must not harm the minority talks and should accept the minority rules.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือให้คำแนะนำจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการ คณาจารย์ทุกท่านโดยเฉพาะ รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ประธานกรรมการ ผู้ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ปรีกษา และตรวจแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ รศ.ดร.พรรษา พุฒยงกูร กรรมการ ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ รศ.ดร.สมาน งามสนิท ที่ให้คำแนะนำบทคัดย่อ ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ทำให้งานสารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ ผศ.ดร.ยุทธนา ประณีต เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษาสาขาวิชา รัฐศาสตร์ และ อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุติ ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเนื้อหาให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบ ป้องกันสารนิพนธ์ ศ.ดร.จางงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ รศ.วิชัย ธรรมชอบ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ และรศ.ดร.พรรษา พุฒยงกูร ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือนิพนธ์ในครั้งนี้ ศ.ดร.จางงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ รศ.ดร.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต และอาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุติ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ คำแนะนำมาด้วยความเมตตาโดยตลอด จึงขอขอบคุณ

ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาขาวิชาความรู้อันประเสริฐให้แสงสว่างทางปัญญา และที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำ และเจ้าหน้าที่สำนักงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกมาเป็นอย่างดีที่ให้คำปรึกษาเป็นกำลังใจ ขอขอบคุณท่านนุชนาถ ศรีเผด็จ ผู้บัญชาการ เรือรบจังหวัดปทุมธานี รักษาการแทน ผู้บัญชาการเรือรบจังหวัดแพร่ ผู้จุดประกายให้ข้าพเจ้า ได้ทำการศึกษาเล่าเรียนและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการศึกษา ขอขอบคุณบริษัท อัลไพน์ ซีเลคท์ จำกัด (สำนักงานใหญ่) ที่สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และขอขอบคุณอีกหลายๆ ท่านที่มีได้เอยนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย ขอขอบคุณเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ขอน้อมบูชาพระรัตนตรัย พระคุณของบิดา มารดาผู้ให้กำเนิด ครอบครัว ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดทั้งผู้มีอุปการะคุณทุก ๆ ท่าน และผู้ที่ให้กำลังใจสำคัญตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาปริญญาโทจนสำเร็จการศึกษา

นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

๑ มีนาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฒ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย	๔
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม	๖
๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง	๑๒
๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย	๑๓
๒.๔ หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการ	๓๒
๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๓๗
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๘
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๔๗
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๔๗
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๙
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๔

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๙
๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๕
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘๒
๔.๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘๕
๔.๖ องค์ความรู้	
๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๙๖
๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย	๙๗

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป	๑๐๐
๕.๒ อภิปรายผล	๑๐๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๗
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๐๗
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๐๗
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป	๑๐๘

บรรณานุกรม

๑๐๙

ภาคผนวก

๑๑๕

ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๑๖
ภาคผนวก ข. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ	๑๒๒
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๒๖
ภาคผนวก ง. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๒๘
ภาคผนวก จ. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๓๑

ภาคผนวก ฉ. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๓๓
ภาคผนวก ช. หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์	๑๓๙
ภาคผนวก ซ. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๔๘

ประวัติผู้วิจัย	๑๕๔
-----------------	-----

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม	๑๑
๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง	๑๓
๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง	๓๐
๒.๔ หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการ	๓๗
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามนักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	๔๔
๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป	๔๙
๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	๕๗
๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม	๕๙
๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักการอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน	๖๐
๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสรีภาพ	๖๑
๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักความเสมอภาค	๖๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม	๖๓
๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสียงข้างมาก	๖๔
๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามเพศ	๖๕
๔.๙ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม ที่จำแนกตามเพศ	๖๖
๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามอายุ	๖๗
๔.๑๑ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ	๖๘
๔.๑๒ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ โดยรวม	๖๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
๔.๑๓	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๗๐
๔.๑๔	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักเสรีภาพ	๗๑
๔.๑๕	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักเสียงข้างมาก	๗๒
๔.๑๖	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๓
๔.๑๗	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา	๗๔
๔.๑๘	แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ โดยรวม	๗๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๙	๗๖
๔.๒๐	๗๗
๔.๒๑	๗๘
๔.๒๒	๗๙
๔.๒๓	๘๐
๔.๒๔	๘๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๕	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๘๒
๔.๒๖	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ	๘๓
๔.๒๗	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค	๘๓
๔.๒๘	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม	๘๔
๔.๒๙	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก	๘๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๔๖
๔.๑ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๘๗
๔.๒ ด้านหลักเสรีภาพเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๘๘
๔.๓ ด้านหลักความเสมอภาคเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๙๑
๔.๔ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๙๓
๔.๕ ด้านหลักเสียงข้างมาก เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๙๕
๔.๖ แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๙๖
๔.๗ แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย	๙๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในสารนิพนธ์นี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ คัมภีร์อรรถกถา ภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

การอ้างอิงพระไตรปิฎกอ้างอิงทั้งฉบับภาษาไทย ใช้ระบุชื่อคัมภีร์ และระบุถึง เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น วิ.มหา. (บาลี) ๕/๑๖/๑๕. หมายถึง คัมภีร์วินยปิฎก มหาวิภังคปาลิ ภาษาบาลี เล่ม ๕ ข้อ ๑๖ หน้า ๑๕ วิ.มหา. (ไทย) ๕/๑๖/๒๑-๒๒. หมายถึง คัมภีร์วินยปิฎก มหาวิภังค์ ภาษาไทย เล่ม ๕ ข้อ ๑๖ หน้า ๒๑-๒๒ เป็นต้น

พระสุตตันตปิฎก

อง.จตุกก. (ไทย) = พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต (ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เชื่อกันว่าเป็นการปกครองที่มีคนส่วนใหญ่ยอมรับและนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตทางการเมืองและชีวิตประจำวัน เมื่อพิจารณาการเมืองการปกครองของไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนั้นนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๒ ลักษณะคือ รัฐธรรมนูญ มุ่งจะใช้บังคับเป็นการถาวรโดยที่มีการยกร่างกันอย่างเป็นระบบ กับรัฐธรรมนูญที่มุ่งจะใช้บังคับเป็นการชั่วคราวซึ่งมักเรียก รัฐธรรมนูญการปกครองปัจจุบัน พบว่ามีความพยายามในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สังคมโดยรวม และยังเป็นที่คาดหวังจากหลายฝ่ายว่า จะสามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้า ในทุกด้านได้อย่างรวดเร็ว^๑ อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่ารัฐธรรมนูญที่ดีจะไม่อาจแก้ไขได้เลย เพราะในความเป็นจริงย่อมไม่มีกฎหมายฉบับใดที่เหมาะสมกับทุกเวลา สถานการณ์ได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญก็อาจแก้ไขได้ตามเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่ต้องเป็นไปตามความจำเป็นเท่านั้น อาทิเช่น กรณีของสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันยังไม่เคยเปลี่ยนรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร ยังคงใช้ฉบับเดิมมาแต่แรก มีเพียงการแก้ไขปรับปรุงส่วนที่จำเป็นเท่านั้น ดังนั้น การจะทำให้กลไกหรือมาตรการต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญยั่งยืนถาวรได้นั้น จึงอยู่ที่ทุกคนในสังคมที่จะกำหนดวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมว่าจะมีส่วนเข้าใจและเข้าถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแบบประชาธิปไตยได้เพียงใด ดังนั้นถ้าประชาชนมีความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยอย่างแท้จริง กล่าวคือ ผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน ทำหน้าที่การบริหารงานคลังและงบประมาณ การพัสดุและอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่มอบหมายไว้ มีการดำเนินงานโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดทิศทาง และวางแผนพัฒนาเทศบาลกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แล้ว ก็ย่อมที่จะสามารถแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ประชาชนในเขตเทศบาลมีความรู้สึกเชื่อมั่น และศรัทธาต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทน ที่มีความรับผิดชอบ (Responsible citizen) ให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม อันเป็นหลักกระจายอำนาจ ตามระบอบประชาธิปไตยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

^๑อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๕-๖.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ และให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ ๑๔ การปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา ๒๘๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ รวม ๑๐ มาตรา^๒

จากหลักการกระจายอำนาจ และการปกครองตนเองโดยระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ก่อให้เกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ โดยนับแต่ที่ได้ดำเนินการบริหารงาน และพัฒนาเทศบาลในหลายปีติดต่อกันมา ประชาชนยังไม่ได้ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ให้ตรงกับความต้องการเท่าที่ควร และยังเป็นที่ยากที่จะทำให้ประชาชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติงานสิทธิเสรีภาพทุกประการ ทั้งนี้เพราะวิสัยของมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมจึงมีการกระทบกระทั่ง และละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นได้ เพราะประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย และการมีอุดมคติทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย จากงานวิจัยของ **พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์)** ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวิวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตทวิวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง พบปัญหาว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย^๓

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นปัญหาที่กระทบต่อภาพรวมของ เขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา ควรมีการศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ หากปล่อยไว้นานจะเพิ่มความรุนแรง และขยายวงกว้างออกไปซึ่งยากแก่การแก้ไข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ ๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒. หลักเสรีภาพ ๓. หลักความเสมอภาค ๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ๕. หลักเสียงข้างมาก ว่าประชาชนมีความคิดเห็นเป็นเช่นไร เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยของประชาชนต่อไปและได้นำหลักธรรมหลักสัจจัตถ์ ๔ มาเป็นเครื่องมือในการประสานคนหมู่มาก

^๒ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล, **แนวข้อสอบรัฐธรรมนูญ**, (กรุงเทพมหานคร: สุตรไพศาล, ๒๕๕๐), หน้า ๑๗.

^๓พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวิวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ ประชาชนมีข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย อย่างไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔ ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง "การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ผู้วิจัยได้ศึกษา การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการให้สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศึกษาหลักสัจจัตถ์ ๔ มาเป็นเครื่องมือในการประสานคนหมู่มาก

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และมีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา จำนวน ๑,๐๐๒ คน^๔

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒. หลักเสรีภาพ ๓. หลักความเสมอภาค ๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ๕. หลักเสียงข้างมาก

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การเสริมสร้าง หมายถึง การให้ความสำคัญในโครงการหรือกิจกรรมให้ตีมีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ บุคลากร ความรู้ โอกาส และกำลังใจ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มี ความเป็นไปได้และเป็นรูปธรรม สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน

การเมือง หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์กระทำ รักษาคุณสมบัติที่ดี และปรับปรุงกฎต่างๆ ไป ซึ่งมนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ภายใต้กฎเหล่านั้น การเมืองมีความเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ของความ

^๔หลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://pra-intaracha.go.th/public/communityinfo/data/index/menu/177> [31 ตุลาคม 2562].

ขัดแย้ง และความร่วมมือในสังคม จากการที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกัน ความต้องการที่ต่างกัน การแข่งขันกัน และความสนใจที่แตกต่างกัน การเมืองจึงเป็นเรื่องของการแสวงหาวิธีที่จะยุติปัญหา และทำความตกลงกันท่ามกลางความขัดแย้งกันในสังคม

การปกครอง หมายถึง การใช้อำนาจอธิปไตยตามกฎหมายในการบริหารและจัดการประเทศ การปกครองมีหลายรูปแบบ เช่น การปกครองแบบประชาธิปไตย และการปกครองแบบเผด็จการ นอกจากนี้การปกครองยังมีได้หลายระดับ เช่น การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบอบประชาธิปไตย หมายถึง เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความยินยอมและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่ใช้อำนาจปกครองตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำรงชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปบริหารรัฐ และสามารถควบคุมการใช้อำนาจของรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ เป็นการปกครองที่ยึดหลักของเสรีภาพ ความเสมอภาค คำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ ที่เรียกว่า รัฐธรรมนูญ เป็นกติกาที่ประชาชนต้องเคารพนับถือ

ประชาชน หมายถึง คนของประเทศ เช่น ประชาชนทุกคนมีหน้าที่ต้องรู้กฎหมาย ใครจะปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่ได้ คำว่า ประชาชน ในบางครั้ง อาจหมายถึงผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ หรือนักบวช และในบางครั้งหมายถึงผู้ที่มิได้เป็นพ่อค้าด้วย

สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ธรรมอันเป็นที่สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ทราบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๖.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๖.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๖.๔ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยของประชาชนต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม
- ๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง
- ๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย
- ๒.๔ หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการ
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

๒.๑.๑ ความหมายของการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ตรงกันว่า คือ กิจกรรมต่าง ๆ โดยสมัครใจซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรง หรือโดยอ้อมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล นั้น นักวิชาการบางท่านมีความเห็นว่า การกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง ทั้งที่สำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การร่วมรณรงค์หาเสียงหรือการรวมตัวกันเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล^๕

^๕ P. Huntingt, Samuel and I. Dominguez, George, *Political Development*, (Massachusetts: Addison Wesley, 1975), p. 4.

๒.๑.๒ รูปแบบและกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น ๖ รูปแบบ คือ

๑. การเลือกตั้ง (Voting) ผลจากการวิจัย มิลเบรธ พบว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อระบบมากกว่า เป็นการกระทำตามความต้องการของตนที่มีต่อระบบการเมือง

๒. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง (Party and campaign workers) หมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการเลือกตั้งจากการ ศึกษาของ มิลเบรธ พบว่าผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีน้อยมาก เนื่องจากการเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัว และความสนใจอย่างแท้จริง พวกที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทนี้จัดอยู่ใน “พวกนักสู้” (Gladiators)

๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community activists) ขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ ได้แก่ การรวมกันขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับสังคม การเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์การที่มีบทบาทเกี่ยวกับกิจการสาธารณะอื่น ๆ และติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม

๔. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting officials) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเองเท่านั้นการเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบดังกล่าวนี้เกือบจะไม่ใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริง นี่และเวอร์บาเรียกการมีส่วนร่วมแบบนี้ว่า การมีส่วนร่วมอย่างแคบ (Parochial participation)

๕. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) ขอบเขตของกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดการจลาจล เพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง

๖. การเป็นผู้สื่อข่าว (Communicators) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะนี้มีขอบเขตของกิจกรรม คือ การเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุนผู้นำให้ทำดี การเข้าร่วมแก้ปัญหาการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มักเป็นพวกมีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาก และมีความสนใจการเมืองมาก^๖

รูปแบบและกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๔ รูปแบบ คือ

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เห็นว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำ เพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อคะแนนเสียงของตน

๒. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การที่พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้งได้

๓. การติดต่อขึ้นต้นของพลเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ หมายถึงการติดต่อเผชิญหน้าของบุคคลที่มีต่อรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งเป็นการกระทำตามลำพังโดยตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาเป้าหมาย และเนื้อหาสาระของการเข้ามีส่วนร่วมเอง

^๖L. W. Milbrath, **Political Participation**, (New York: University of Buffalo Press, 1971), pp. 12-16.

๔. กิจกรรมที่ร่วมมือกัน ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การกระทำร่วมกันเป็นกลุ่มหรือกลุ่มองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในเวลาใดก็ได้ และเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อรัฐบาลมากกว่ารูปแบบที่ ๓ เนื่องจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วมและอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้

สรุป การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยความหมายที่เป็นรูปธรรมหมายถึงการแสดงออกซึ่งการกระทำทางการเมือง ซึ่งมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การกำหนดตัวผู้ปกครอง ๒) การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล ๓) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และ ๔) การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

๒.๑.๓ ลำดับขั้นของการเกี่ยวพันทางการเมือง

ขั้นตอนของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเริ่มจากขั้นเตรียมการจนถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมตามลำดับ ดังนี้^๗

๑. การกำหนดเป้าหมาย (Goal-Making) หมายถึง การกำหนดลักษณะและรูปแบบในการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับระบอบการปกครอง เช่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมนิยม และเผด็จการ ซึ่งลักษณะในการกำหนดเป้าหมายต้องแตกต่างกันออกไป

๒. การแสวงหาวิถีทาง (Means) หนทางไปสู่เป้าหมายของการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุด คือ การประหยักระยะทางและคืบค้ำมากขึ้น วิถีทางแสดงถึงทิศทาง (Orientation) ซึ่งต้องมีข่าวสารการติดต่อที่ดี แล้วพิจารณาหาหนทางที่ดีที่สุดเพื่อกำหนดระดับของการมีส่วนร่วม (Level of involvement)

๓. มีการกระทำ (Action) ความสำเร็จของการเข้าร่วมอยู่ที่การกระทำโดยการประเมินจากสถานการณ์

๔. มีตัวเร่ง (Catalyst) ตัวเร่งของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดี คือ การปะทะสังสรรค์ทางการเมือง (Political Interaction) การสื่อสารทางการเมืองที่ดีและการเข้าถึงเพื่อให้อยู่ใกล้ศูนย์กลางอำนาจสำหรับการเจรจาต่อรอง

๕. มีการระดมพลัง (Mobilization) คือ การเตรียมการในเชิงหาสมัครพรรคพวกและเครื่องมือ ช่องทางสำหรับการเข้าร่วม

๖. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) หมายถึง ผลของการกระทำที่เกิดจากการเข้าร่วม

๗. มีปรากฏการณ์ทางการเมือง (Political Phenomenal) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเข้าร่วมให้ดูที่ปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยพิจารณาความสำเร็จจากผลทางการเมือง (Political Output)

๘. การถดถอย (Regression) จะเกิดกรณีการเข้าร่วมทางการเมืองไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้การเข้ามีส่วนร่วมขาดความชอบธรรม พลังการเข้าร่วมอาจสลายไปในขณะนี้

๙. การปะทะ (Counteraction) ผลจากการถดถอยอาจก่อให้เกิดการปะทะจากกลุ่มอื่นที่เหนือกว่าได้

^๗D.F. Roth, & F.L. Wilson, *The comparative study of politics*, (Englewood Cliffs, New York: Prentice Hall, 1980), pp. 150-151.

การจัดลำดับของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเรียงจากสูงไปหาต่ำไว้ ๑๐ ระดับ คือ^๙

๑. การดำรงตำแหน่งด้านการบริหารหรือการเมือง (Holding Political or Administrative Officer) ซึ่งได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 ๒. การเสาะแสวงหาตำแหน่งด้านการบริหารหรือการเมือง
 ๓. การเข้าร่วมในรูปการเป็นสมาชิกที่เข้มแข็ง (Active Membership) ขององค์การทางการเมือง (Political Organization) ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ในพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์
 ๔. การเข้าร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกเฉย ๆ (Passive Membership) ขององค์การทางการเมือง ซึ่งหมายถึงการเป็นสมาชิกโดยไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ เพียงแต่เป็นการจ่ายค่าสมาชิกอยู่เป็นประจำเท่านั้น
 ๕. การมีส่วนร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งขององค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง (Quasi Political Organization) ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเมืองเป็นบางส่วนเท่านั้น
 ๖. การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการเป็นสมาชิกเฉย ๆ ขององค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง
 ๗. การมีส่วนร่วมในรูปแบบการชุมนุมในที่สาธารณะหรือชุมนุมเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การร่วมเดินขบวนต่าง ๆ (Demonstration)
 ๘. การเข้าร่วมในรูปการอภิปรายถกเถียงข้อปัญหาทางการเมือง ในรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal Political Discussion)
 ๙. การเข้าร่วมในรูปของการให้ความสนใจทั่วไปต่อเรื่องราวทางการเมือง
 ๑๐. การเข้าร่วมในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง (Voting)
- ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากระดับสูงไปหาระดับต่ำ ดังนี้^๙
๑. ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี
 ๒. ผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งข้างต้นดังกล่าว
 ๓. การช่วยโฆษณาหาเสียง เช่น การช่วยแจกใบปลิว การวางแผนการเลือกตั้ง
 ๔. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง การถกปัญหาทางการเมือง การติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง
 ๕. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 ๖. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไม่รู้ความเป็นไปทางการเมือง

^๙M. Rush, *Political and Society : An Introduction to Political Sociology*, (New York: Prentice Hall, 1992), p. 112.

^๙ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, *จิตวิทยาการเมือง*, (กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, ๒๕๒๗), หน้า ๑๑๐.

สรุป ลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมือง โดยพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล จะเปลี่ยนแปลงจากผู้ไม่สนใจทางการเมืองไปสู่ผู้ที่สนใจทางการเมืองและในส่วนของผู้ที่สนใจทางการเมืองนั้น บุคคลจะมีพฤติกรรมทางการเมืองจากลำดับต่ำไปสู่ลำดับสูงการแสดง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลอาจจะแตกต่างกันไปตามเวลาและสถานการณ์ หรือแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม แต่จะไม่แตกต่างกันเกินกว่าหนึ่งหรือสองลำดับชั้นเท่านั้น

๒.๑.๔ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าขึ้นอยู่กับตัวแปร ๓ ประการ คือ

๑. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (The Social environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย

๒. ตัวแปรทางด้านจิตวิทยา (Psychological variables) การมีส่วนร่วมทางการเมือง จะดำรงอยู่ได้ขึ้นอยู่กับ การให้รางวัล หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วม เช่น ความต้องการอำนาจ การแข่งขันความสำเร็จ การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรีและการยอมรับจากสังคม

๓. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (The political environment)

๓.๑ ระบบพรรคการเมือง (The party system) จะแสดงบทบาทที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรก บทบาทในลักษณะของการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่จะคัดค้านหรือต่อต้านผู้ที่อยู่ตรงกันข้ามหรือต่างพรรค ประการที่สอง พรรคการเมืองจะแสดงบทบาทเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง

๓.๒ การรณรงค์หาเสียง (The campaign) ความเพียรพยายามของนักการเมืองในการ ชักจูงให้ประชาชนไปเลือกพรรคของตน โดยใช้วิธีการรณรงค์หาเสียงแบบต่าง ๆ

๓.๓ ประเด็นและอุดมการณ์ทางการเมือง

๑. ประเด็นทางการเมือง (Political issue) โดยเฉพาะประเด็นที่ประชาชนรู้จัก และเกี่ยวข้องจะเป็นแรงผลักดันให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจะไปลงคะแนนเสียงมากยิ่งขึ้น

๒. อุดมการณ์ทางการเมือง (Political ideology) เป็นความเชื่อโดยไม่จำเป็นว่าจะ ต้องเป็นความจริง แต่เป็นความเชื่อที่ถือปฏิบัติเป็นบรรทัดฐาน บุคคลหรือสังคมที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมมีผลต่อการแสดงบทบาทหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง^{๑๐}

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลโดยแบ่งเป็น ปัจจัย ๒ ประการ ได้แก่

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจากสภาพแวดล้อม (Environmental stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social system) และสภาพทางการเมือง (Political setting) ซึ่งไม่เพียงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขต ปทัสถาน และทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลแต่ละคนแม้อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน

^{๑๐}Mc Closky, Herbert, **Political Participation**, (New York: McMillan and Free Press, 1968), p. 252.

ก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะเขาจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

๒. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal factors) มี ๕ ประการด้วยกัน คือ พันธุกรรมแรงขับ ความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจและร่างกาย และความเชื่อต่าง ๆ รวม ทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยภายในของบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันออกไป^{๑๑}

สรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งได้ ๒ ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม คือ ลักษณะของระบบสังคม (Social system) และสภาพทางการเมือง (Political setting) และ ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล คือ พันธุกรรมแรงขับ ความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจและร่างกาย ความเชื่อต่าง ๆ และทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
P. Huntington, Samuel and I. Dominguez, George (1975, p. 4)	การมีส่วนร่วมโดยตรง หรือโดยอ้อมในกิจกรรมทางการเมือง
L. W. Milbrath (1971, pp. 12-16)	รู้แบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมได้แก่ ๑. การเลือกตั้ง ๒. การเป็นเจ้าของหน้าที่พรรค ๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ๔. การติดต่อกับทางราชการ ๕. การเป็นผู้ประท้วง ๖. การเป็นผู้สื่อข่าว
D.F. Roth, & F.L. Wilson, (1980, pp. 150-151)	การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ๙ รูปแบบ คือ ๑. การกำหนดเป้าหมาย ๒. การแสวงหาวิถีทาง ๓. มีการกระทำ ๔. มีตัวเร่ง ๕. มีการระดมพลัง ๖. มีการเปลี่ยนแปลง ๗. มีปรากฏการณ์ทางการเมือง ๘. การถดถอย ๙. การปะทะ

^{๑๑}Milbrath, Lester W. and Goel, M. L., *Political Participation: How and Why Do People Get involved in Politics Second Edition*, (Chicago: Rand McNally, 1997), p. 26.

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (๒๕๒๗, หน้า ๑๑๐)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากระดับสูงไปหาระดับต่ำ ประกอบด้วย ๖ ด้าย ๑. ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ๒. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ๓. การช่วยโฆษณาหาเสียง ๔. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม ๕. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๖. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

๒.๒.๑ ความหมายการเมืองการปกครอง

การเมืองหรือรัฐศาสตร์ หมายถึงการดำรงชีวิตที่ดีของสังคมหรือชุมชน โดยยกคำจำกัดความของอริสโตเติลผู้เป็นบิดาแห่งรัฐศาสตร์ว่า “การเมืองได้แก่ การพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งการดำรงชีวิตที่ดี (Good Life) ของสังคมหรือชุมชน”^{๑๒} การเมือง หมายถึง ผลประโยชน์ (Interest) ทั้ง นี้ก็เพราะอำนาจ (Power) หรืออิทธิพล (Influence) ก็คือผลประโยชน์ของมนุษย์นั่นเองโดยธรรมชาติจึงเป็นสัตว์แห่งผลประโยชน์ (Animal of Interest) และผลประโยชน์ย่อมครอบคลุมไปถึงผลประโยชน์ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมก็ตาม การเมืองเป็นคุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ผลประโยชน์อันยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติก็คือการรวมตัวกันเป็นรัฐ (State) รัฐจึงประกอบด้วยกลุ่มของมนุษย์ (A Group of Human Beings) หรือประชากร (Population) อาณาเขตที่กำหนดไว้แน่นอน (A Fixed Territory) รัฐบาล (Government) และอำนาจอธิปไตย (Sovereignty)^{๑๓}

สรุป การเมือง หมายถึง การแสวงหาอำนาจและการได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อจัดการผลประโยชน์ของคนหมู่มากให้บรรลุเป้าหมายแห่งการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมทุกระดับเพื่อให้เกิดผลดีมากที่สุด และเกิดผลเสียหายน้อยที่สุดโดยใช้อำนาจนั้นในรูปแบบของการปกครอง การบริหาร การจัดการ ทั้งในระดับกลุ่ม ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

๒.๒.๒ ความหมายของการปกครอง

การปกครองมีความหมายเกี่ยว กับการบริหารวางระเบียบกฎเกณฑ์สำหรับสังคม เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข”^{๑๔} การปกครอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การวางระเบียบกฎเกณฑ์สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความสงบสุขหรือทาการบำบัดทุกข์บำรุงสุข โดยอยู่ในลักษณะการใช้อำนาจของรัฐเข้าจัดระเบียบและควบคุมสังคม

^{๑๒}สุรพล ราชภัณฑารักษ์, รัฐศาสตร์ทั่วไป, ฉบับแก้ไขปรับปรุง ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิเคเตอร์เพาเวอร์พอยท์ จำกัด, ๒๕๒๔), หน้า ๙ -๑๕.

^{๑๓}ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, รัฐศาสตร์ ๕๐ ปี, (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธินิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๖๑๐.

^{๑๔}วิชิต ทีวีเศรษฐ์, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร: หจก. แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๓๑), หน้า ๑.

สรุปได้ว่า การเมืองและการปกครอง คือ การวางระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหารบ้านเมืองของรัฐ โดยใช้อำนาจทางการเมืองเป็นเครื่องมือ เพื่อให้มนุษย์มีทั้งความสุขทั้งในความหมายของวัตถุธรรมและนามธรรม คือ สุขทั้งร่างกายและจิตใจ

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุรพล ราชภัฏธารักษ์ (๒๕๒๔, หน้า ๙ -๑๕)	การเมืองการปกครองคือการดำรงชีวิตที่ดีของสังคมหรือชุมชน
ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ (๒๕๔๑, หน้า ๖๑๐)	รัฐประกอบด้วย ประชากร อาณาเขต รัฐบาล และอำนาจอธิปไตย
วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ์ (๒๕๔๑, หน้า ๖๑๐)	การปกครอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การวางระเบียบ กฎเกณฑ์สำหรับสังคม

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย

๒.๓.๑ ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า “ประชาธิปไตย” ถอดศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก ๒ คำ คือ “Demos” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratos” แปลว่า “อำนาจ” เมื่อรวมกันเข้าแล้วก็มีความหมายว่า “อำนาจของประชาชน” หรือ “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ” เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของระบอบประชาธิปไตยก็คือ “การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต”^{๑๕} คำว่าประชาธิปไตย มีต้นกำเนิดจากภาษากรีก ดูเหมือนชาวกรีกจะเป็นพวกแรกที่ใช้คำนี้ ความหมายดั้งเดิมของประชาธิปไตย ที่รู้จักกันในหมู่ชาวกรีกโบราณเมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าปี หมายถึงการปกครองโดยหมู่ชนหรือประชาชน การปกครองแบบนี้ตรงกับคำภาษาอังกฤษ คือ democracy ซึ่งมีรากศัพท์เดิมจาก demos ซึ่งแปลว่าประชาชน สำหรับภาษาไทย คำว่า “ประชาธิปไตย” อาจจะแยกได้เป็น ๒ คำ คือ ประชา ซึ่งหมายถึง ประชาชน และคำว่า อธิปไตย ซึ่งแปลว่าอำนาจสูงสุดของแผ่นดิน เมื่อรวมกันขึ้นจึง หมายถึง การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน ประชาธิปไตยจึงมีความหมาย ทั้งในรูปแบบและหลักของการปกครอง รวมตลอดถึงการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ในแง่ของการปกครองนั้น มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะเข้าร่วมกำหนดนโยบายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ส่วนในแง่ของการดำเนินชีวิตนั้น หมายถึงการยอมรับเสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางเพื่อความผาสุกร่วมกัน ความหมายของประชาธิปไตยที่ใช้กันในภายหลังนั้น อาจจะแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ความหมายแคบกับความหมายกว้าง ความหมายแคบ หมายถึง การที่ประชาชนมี

^{๑๕}โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, รัฐศาสตร์กับการเมือง, (กรุงเทพมหานคร: ตะเกียง, ๒๕๓๔), หน้า ๕๑.

อำนาจปกครองตนเอง ส่วนในความหมายที่กว้างประชาธิปไตยเป็นวิถีชีวิตแบบหนึ่งซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม^{๑๖}

๒.๓.๒ การปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชนประชาธิปไตย คำนี้จึงมีความหมายสำหรับทุกประเทศในโลก แม้แต่ประเทศที่มีการปกครองแบบเผด็จการหรือการปกครองแบบเสรีนิยม มักจะไม่ยอมรับว่าตนเป็นประเทศเผด็จการหรือสังคมนิยมตามที่ว่า กรณีประเทศรัสเซียก่อนหน้าจะมีการแบ่งแยกประเทศก็ยังถือว่าตนเองใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ (Democratic Centralism) หรือประเทศจีนก็เรียกประเทศว่าประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนเป็นต้น การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการเมืองการบริหารที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมตรวจสอบ โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนให้เข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง

จากความหมายข้างต้น ประชาธิปไตยมีเนื้อหาที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

๑. ประชาธิปไตยของประชาชน หมายถึง ความเป็นเจ้าของอัน ได้แก่ ประชาชนสามารถทำให้รัฐบาล ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของตนได้ สามารถดำเนินการเพื่อให้มีรัฐบาลที่เป็นไปตามเจตจำนงของตนได้ รวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลให้เป็นตามที่ต้องการได้ เช่น การเลือกตั้ง การทำประชามติ การทำประชาพิจารณ์ การแสดงออกตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ความรักและความหวงแหนในการเมืองและการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย โดยการติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถือว่าการบริหารบ้านเมืองเป็นธุระของตน ไม่บอกปิดโดยใช้คำว่าธุระไม่ใช่ และผลักดันให้เป็นธุระของรัฐบาล

๒. ประชาธิปไตยโดยประชาชน ซึ่งจะหมายถึง กระบวนการอันได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงได้แก่ การเข้าร่วมประชุมพร้อมกันทั้งหมดเพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อบ้านเมืองหรือท้องถิ่นของตน สำหรับวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การออกเสียงประชามติ ซึ่งประเทศไทยสามารถนำวิธีนี้มาใช้กับกิจการในท้องถิ่น เพราะจะมีประชาชนเป็นจำนวนน้อย และประชาชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีมาตรฐานการครองชีพที่ไม่แตกต่างกันมาก การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยอ้อมหรือประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้แก่ การเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตนเอง ซึ่งลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทนมีดังนี้

๒.๑ มีพรรคการเมืองเสนอนโยบายให้ประชาชนเลือก

๒.๒ มีการเลือกตั้ง

๒.๓ มีการใช้สิทธิออกเสียงโดยประชาชน

^{๑๖}จรรยา สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๒), หน้า ๕๒ - ๕๓.

๒.๔ มีรัฐบาลที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ของผู้แทนราษฎรในสภาเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ และมีฝ่ายค้านที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

๓. ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่ประชาชนจะต้องได้รับ กล่าว คือ รัฐบาลที่เข้าไปบริหารประเทศ ต้องมีเป้าหมายเพื่อความผาสุกของประชาชน และสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศไทยโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่ใช่เข้าไปเพื่อกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง^{๑๗} การปกครองระบอบประชาธิปไตย คล้อยตามอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การเป็นรัฐบาลหรือการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

“ของประชาชน” คำนียามในพจนานุกรมภาษาอังกฤษคำว่า Democracy แปลว่าการปกครองของประชาชน แต่ในความหมายที่ครอบคลุมกว่า การเป็นของประชาชนไม่ได้หมายความว่าเพียงถึงการปกครองอย่างเดียว หากยังหมายความถึงอำนาจอธิปไตยในแผ่นดิน ทรัพยากร แผ่นดิน มหาสมุทร น่านฟ้า ตลอดจนผลประโยชน์ทั้งหลายที่พึงมี ล้วนนับเป็นของประชาชนถ้วนทุกคน ทั้งบุคคลในปัจจุบัน และที่จะเกิดมาในอนาคต อย่างไรก็ตามการเป็นเจ้าของยังหมายรวมถึงความรับผิดชอบและมีส่วนเสี่ยง เพื่อปกป้องให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยทั่วกัน เป็นที่มาของการมีส่วนร่วมในการปกครอง

“โดยประชาชน” เป็นวิธีการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อแผ่นดินเป็นของประชาชนความเป็นธรรมตลอดจนความร่มเย็นจะเกิดขึ้นในแผ่นดินได้ เมื่อการบริหารจัดการผลประโยชน์ทั้งหลายอยู่ในการดูแลของ (โดย) ประชาชนทุกคน เป็นที่มาของความสำคัญในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน อย่างไรก็ตามโดยที่ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการทุกคนได้ จึงได้เกิดสถาบัน องค์กร ตลอดจนตัวแทนต่าง ๆ ที่เข้ามาทำหน้าที่แทนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สมเจตนารมณ์ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนของประชาชน พรรคการเมือง ผู้เป็นตัวแทนของกลุ่มความคิดเห็นและกลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย

“เพื่อประชาชน” เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตย ที่จะประกันว่าความเสมอภาคและความเป็นธรรมจะเกิดขึ้นได้ สมตามปณิธานของระบบนั้น การบริหารแผ่นดินจะต้องมีเป้าหมายที่ให้ผลประโยชน์ของแผ่นดินเป็นไปเพื่อประชาชน คือ ตกถึงมือประชาชนโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคนไม่เฉพาะเพียงแต่บางคน หรือเพียงแต่ตกอยู่แก่คนข้างมาก ในสังคมประชาธิปไตยที่ยึดถือในเรื่องความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในเรื่องความเป็นธรรม ตลอดจนเรื่องความสมเหตุสมผลนั้น ผลประโยชน์ของแผ่นดินตกถึงมือประชาชนทุกคนอย่างแท้จริง^{๑๘}

^{๑๗} วรทิพย์ มีมาก และชีวินทร์ ฉายาขวลิต, **หน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ๒๕๔๗), หน้า ๔๖.

^{๑๘} อมร รักษาสัตย์, **การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๘ - ๑๑๙.

๒.๓.๓ หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กล่าวได้ว่า ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ในการให้ได้มาซึ่งตัวผู้ปกครองและผู้แทนของตน รวมทั้งประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น มีพฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ

๒. หลักเสรีภาพ ประชาชนทุกคนมีความสามารถในการจะกระทำ หรือดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลนั้นต้องการ ตราบเท่าที่การกระทำของเขานั้นไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ

๓. หลักความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยสาเหตุแห่งความแตกต่างทางชั้นวรรณะ ทางสังคม ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือด้วยสาเหตุอื่น

๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ ฯลฯ อย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ และไม่สามารถใช้อำนาจอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้

๕. หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) การตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหมู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสินใจทางเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหมู่มาก หลักการนี้ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีพวกมากลากไป ตามผลประโยชน์ความเห็นหรือกระแสความนิยมของพวกตนอย่างสุดโต่ง แต่ต้อง ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมที่ประชาชนเสียงข้างน้อยรวมทั้งชนกลุ่มน้อย ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข^{๑๔}

หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ ดังนี้

๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการออกกฎหมาย บริหารและตุลาการ ทั้งนี้ ในการใช้อำนาจนั้นอาจกระทำโดยตรง เช่น การชุมนุมของชาวเอเธนส์โบราณเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม โดยประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ใช้อำนาจบริหารผ่านทางฝ่ายบริหาร และใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาล การใช้อำนาจของประชาชนโดยวิธีอ้อม ซึ่งประเทศต่าง ๆ เกือบทั้งหมดในปัจจุบันซึ่ง

^{๑๔} วิทยากร เชียงกุล, ๒๕๕๐, หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http:// www. Witayakornrub.wordpress.com/ 2007/06/democratic](http://www.Witayakornrub.wordpress.com/2007/06/democratic) [๑๕ กันยายน ๒๕๖๒].

อาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่ฝ่ายปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้การปกครองหรือประชาชน

๒. หลักความเสมอภาคของบุคคล กล่าวคือถือว่าบุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลไม่ว่าชาติวุฒิหรือคุณวุฒิของบุคคลนั้น ๆ จะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางการเมือง ซึ่งหมายความว่า ประชาชนพลเมืองทุกคนมีโอกาสดำเนินการเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจในนโยบายการปกครองประเทศ โดยยึดหลักการสำคัญว่า “คนเดียวนั้นมีสิทธิลงคะแนนเสียงเดียว” และโอกาสเท่าเทียมกันเช่นว่านี้ จะต้องประกอบด้วยเสรีภาพไม่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เลือกการมีสิทธิตามกฎหมายของประชาชนพลเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งของประเทศสหภาพโซเวียต ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดตัวเลือกมาให้ ก็ไม่เรียกว่ามีความเสมอภาคกันทางการเมือง

๓. การยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่อำนาจของตัวเอง รัฐบาลจะต้องดำเนินการหรือจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามเจตนารมณ์ของปวงชน โดยวิธีการปฏิบัติเพื่อย้ำหลักการนี้ ได้แก่ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเลือกตั้งรัฐบาลเป็นครั้งคราว หรือการกำหนดให้มีกลไกทางสถาบันบางอย่างเช่น การเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเพื่ออภิปรายมติ หรือวิธีการให้ประชาชนร่างกฎหมายโดยตรง เป็นต้น

๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย เนื่อง จากในสังคมหนึ่ง ๆ นั้นมีสมาชิกจำนวนมาก ย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้องหรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้ทั้งหมด การใช้อำนาจปกครองของประชาชนจะเป็นไปได้ จะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทางปฏิบัติของหลักเกณฑ์นี้ แต่เพราะเราไม่มีทางที่จะแน่ใจได้ว่า คนกลุ่มใหญ่จะใช้วิจารณญาณของเขาไปในทางที่ถูกที่ควร ๆ ได้ทุก ๆ คราว คนกลุ่มใหญ่ก็อาจถูกอิทธิพลของอารมณ์ได้ในบางโอกาส หรือเกิดความเชื่อมั่นในอำนาจ ซึ่งเป็นไปได้อย่างมาก และเคยปรากฏมาหลายครั้งด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการมาตรการป้องกันมิให้มีการกดขี่ข่มเหงคนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดระบบเผด็จการของคนส่วนใหญ่^{๒๐}

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เจริญอยู่ในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา นั้นมีหลักการสำคัญดังนี้

๑. การยึดถือเหตุผล

ปรัชญาประชาธิปไตยถือว่า สัจธรรมย่อมขึ้นอยู่กับเหตุผล การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นคัดค้านต่าง ๆ นั้นย่อมเป็นที่มาของการแสวงหาเหตุผล เป็นวิถีทางที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองเจริญเติบโตทางสมองและจิตใจ และเป็นเหตุให้สังคมเจริญก้าวหน้า

^{๒๐} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตยความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๗), หน้า ๙-๑๐.

๒. การเน้นความสำคัญของปัจเจกชน

โดยเห็นว่า บุคคลแต่ละคนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและลัทธิที่ทั้งปวงบุคคลเป็นผู้สร้างสถาบันสังคมและสถาบันการเมือง เพื่อเป็นปัจจัยให้บุคคลมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ละคนจึงควรเป็นตัวของตัวเองลัทธิชีวิตของตัวเองมากที่สุดกว่าผู้ใดหรือสถาบันใด

๓. การถือรัฐเป็นเครื่องมือของประชาชน

เมื่อถือว่าแต่ละคนเป็นผู้ลิขิตชีวิตของตนเองมากที่สุด รัฐก็คอยเข้าแทรกแซงแต่น้อยที่สุด รัฐเป็นเพียงเครื่องมือส่งเสริมให้บุคคลบรรลุจุดหมายปลายทาง ในส่วนที่เหนือความสามารถที่แต่ละบุคคลจะกระทำกันเองได้เท่านั้น เช่น การพิทักษ์รักษาสหิทธิมูลฐานของมนุษย์ การรักษาความยุติธรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันการรุกรานจากภายนอกเป็นต้น ความคิดนี้ตรงกันข้ามกับลัทธิเผด็จการที่เห็นว่าประชาชนเป็นเครื่องมือของรัฐ

๔. การอาศัยความสมัครใจเป็นใหญ่

เป็นวิธีการปล่อยให้เอกชนดำเนินการทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมตามความสมัครใจระหว่างกันเอง เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองหรือการจัดตั้งสมาคมต่าง ๆ เป็นต้น

๕. การยึดถือกฎเหนือกฎ

เรื่องนี้ย่อมเป็นไปตามแนวคิดเดิมที่ว่า ประชาชนสร้างรัฐขึ้นมาเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิสำคัญบางประการของประชาชน รัฐบาลผู้ปกครองจะบิดเบือนผันแปรไปตามใจตนมิได้ มิฉะนั้นแล้วประชาชนมีสิทธิล้มล้างรัฐบาลนั้นเพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นมาได้ ความจริงฝ่ายเผด็จการก็ถือเรื่องกฎเหนือกฎ แต่เป็นกฎที่สร้างขึ้นตามใจตนจึงก่อความไม่สงบไม่สิ้นสุด

๖. การเน้นความสำคัญของวิธีการ

ถือว่าวิธีการนั้นจะต้องเหมาะสมในการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งควรต้องยึดความผาสุกของประชาชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งโดยนัยนี้จำเป็นต้องยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือถือสายกลาง ซึ่งตรงข้ามกับฝ่ายเผด็จการที่ชอบใช้วิธีรุนแรง ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความเกลียดชังมากกว่าที่จะสร้างภราดรภาพให้เกิดขึ้นตามอุดมการณ์ของตนเอง

๗. การถือความเห็นพ้องต้องกันเป็นหลักในมนุษย์สัมพันธ์

ประชาธิปไตยนิยมการประนีประนอมเป็นสำคัญ ซึ่งอาจทำได้โดยการอภิปรายหรือโต้เถียงกัน เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน โดยถือฝ่ายข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน ทั้งนี้โดยต้องยอมรับความเห็นของฝ่ายข้างมาเป็นฝ่ายชนะไปพลางก่อน อาจเป็นช่วงขณะหนึ่งเท่านั้น ฝ่ายข้างน้อยย่อมอาจหาทางชักจูงคนส่วนใหญ่ให้เห็นคล้อยตามและอาจกลายเป็นฝ่ายข้างมากภายหลังได้

๘. การถือสมภาพ หรือความเท่าเทียมกันขั้นมูลฐานของมนุษย์

ความเท่าเทียมกันหรือสมภาพในทัศนะของประชาธิปไตย หมายถึงความเท่าเทียมกันในโอกาส อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องความจำเป็นและความขาดแคลนของแต่ละบุคคลไว้ด้วย^{๒๑}

^{๒๑}ประสาร ทองภักดี, หลักการปกครอง (หลักรัฐศาสตร์), (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๒๕), หน้า ๑๑๘-๑๑๙.

๒.๓.๔ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๓ แบบด้วยกัน คือ

๑. ประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนมาประชุมกันอภิปรายและลงคะแนนกันใน เรื่องสำคัญ เช่น การประชุมเรื่องงบประมาณ กฎหมายในระดับท้องถิ่นหรือการลงประชามติในระดับประเทศ เช่น การรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ

๒. ประชาธิปไตยโดยระบบผู้แทน เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่มีประชาชนมาก มีความซับซ้อนต้องแบ่งงานกันทำ จึงมักใช้วิธีเลือกผู้แทนขึ้นไปเป็นฝ่ายบริหารและออกกฎหมาย

๓. ประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการผสมผสานทั้ง ๒ แบบแรก รวมทั้งการให้ประชาชนมีการปกครองตนเองระดับท้องถิ่น มีองค์กรอิสระที่รักษาผลประโยชน์ฝ่ายประชาชน มีสื่อสารมวลชนและองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ภาคประชาชนหรือสังคมพลเมืองมีบทบาทในการตัดสินใจ เรื่องการบริหารประเทศค่อนข้างมาก ไม่ได้ปล่อยให้ผู้แทนทำทุกอย่างโดยประชาชนให้สิทธิแค่เลือกผู้แทนนาน ๆ ครั้งเท่านั้น^{๒๒}

๒.๓.๕ หลักการและลักษณะของประชาธิปไตย

หลักประชาธิปไตยซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างเป็นสากลมากกล่าวให้เห็นในภาพรวมคำว่า “ประชาธิปไตย” นั้นเป็นคำที่มีนิยามกว้างมากพิจารณาไปได้ในหลายมุมมองความคิดเห็น หากจะต่อนิยามจำเพาะเจาะจงลงไปให้ชัดเจนเห็นถึงรูปธรรมคงเป็นการยากยิ่งกับโลกในยุคดิจิทัล โลกในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากเป็นหลักการใหญ่ที่สำคัญที่จะต้องใช้เวลาสำหรับการศึกษามากพอสมควร จึงพิจารณาได้จากมาตรฐานสากลที่คล้ายคลึงกับระบอบประชาธิปไตยในบ้านเมืองเรา เพื่อวางกรอบของหลักการปกครองในประชาธิปไตยของประเทศไทยก็ทำให้พอเข้าใจได้^{๒๓} ดังนี้

หลักการสำคัญของประชาธิปไตย (Principles of democracy)

๑. หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน

ประชาธิปไตยนั้นถือว่าเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศหรืออำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคนร่วมกันและประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอเป็นผู้ร่วมกันใช้อำนาจนี้ไม่ว่าจะโดยตรงหรือ โดยอ้อม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเอง

๒. หลักเสรีภาพ

หลักการว่าด้วยสิทธิเสรีภาพเป็นหลักการที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของประชาธิปไตย คือ สิทธิ(right) เสรีภาพ (liberty) และอิสรภาพ (freedom) สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ เสรีภาพ หมายถึง โอกาสที่จะเลือกทำหรือไม่ทำระหว่างทางเลือกหลายทางตามปรารถนาของตน โดยปราศจากข้อบังคับหรือข้อจำกัด จะจำกัดได้ก็แต่โดยกฎหมายเท่านั้น ส่วนอิสรภาพหมายถึง การทำหรืองดเว้นที่จะทำสิ่งใด ๆ ก็ได้ที่ไม่ละเมิดผู้อื่น เสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยหมายถึง ความสามารถของคนที่จะทำหรืองดเว้นกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้ภายใน

^{๒๒}วิทยากร เชียงกุล, หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย, หน้า ๕๐.

^{๒๓}อมร รักษาสัตย์ และคณะ, ประชาธิปไตย อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๓-๘.

ขอบเขตข้อกำหนดของกฎหมาย เสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย จึงไม่ใช่การทำอะไรก็ได้ตามใจตนเองเนื่องจากการทำตามใจตนเอง โดยไม่คำนึงถึงจิตใจคนอื่น ๆ นั้น เป็นลักษณะของเผด็จการ

๓. หลักเสมอภาค

ความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตย หมายความว่า การที่ราษฎรทุกคนในประเทศมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน พื้นฐานในเรื่องสำคัญๆ ที่เป็นไปได้ในฐานะที่เป็นมนุษย์ปุถุชนอันจะทำให้ทุกคนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

๔. หลักภราดรภาพ

ในการปกครองตัวเองร่วมกันของประชาชนนั้น เมื่อคนในสังคม มีโอกาสและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม ย่อมทำได้อย่างสันติและหาข้อยุติที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับกัน และมีความเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีความรักและปรารถนาดีต่อกันเปรียบประดุจญาติพี่น้อง ฉะนั้นหลักการเรื่องภราดรภาพและหลักเหตุผล จึงมีความสำคัญขั้นพื้นฐานของการสร้างและพัฒนาประชาธิปไตย^{๒๔}

หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ ดังนี้

๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการออกกฎหมาย บริหารและตุลาการ ทั้งนี้ ในการใช้อำนาจนั้นอาจกระทำโดยตรง เช่น การชุมนุมของชาวเอเธนส์โบราณเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม โดยประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ใช้อำนาจบริหารผ่านทางฝ่ายบริหาร และใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาล การใช้อำนาจของประชาชนโดยวิธีอ้อม ซึ่งประเทศต่าง ๆ เกือบทั้งหมดในปัจจุบันซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่ฝ่ายปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้การปกครองหรือประชาชน

๒. หลักความเสมอภาคของบุคคล กล่าวคือถือว่าบุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลไม่ว่าชาติวุฒิหรือคุณวุฒิของบุคคลนั้น ๆ จะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางการเมือง ซึ่งหมายความว่า ประชาชนพลเมืองทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจในนโยบายการปกครองประเทศ โดยยึดหลักการสำคัญว่า “คนเดียวมีสิทธิลงคะแนนได้เสียงเดียว” และโอกาสเท่าเทียมกันเช่นว่านี้ จะต้องประกอบด้วยเสรีภาพไม่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เลือกการมีสิทธิตามกฎหมายของประชาชนพลเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งของประเทศสหภาพโซเวียต ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดตัวเลือกมาให้ ก็ไม่เรียกว่ามีความเสมอภาคกันทางการเมือง

๓. การยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่อำนาจของตัวเอง รัฐบาลจะต้องดำเนินการหรือจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามเจตนารมณ์ของปวงชน โดยวิธีการปฏิบัติเพื่อย้ำหลักการนี้ ได้แก่ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเลือกตั้งรัฐบาลเป็นครั้งคราว หรือการกำหนดให้มีกลไกทางสถาบันบางอย่างเช่น การเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเพื่ออภิปรายติ หรือวิธีการให้ประชาชนร่างกฎหมายโดยตรง เป็นต้น

^{๒๔}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๗), หน้า ๑๑-๑๒.

๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย เนื่อง จากในสังคมหนึ่งๆ นั้นมีสมาชิกจำนวนมาก ย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้องหรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้ทั้งหมด การใช้อำนาจปกครองของประชาชนจะเป็นไปได้ จะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทางปฏิบัติของหลักเกณฑ์นี้ แต่เพราะเราไม่มีทางที่จะแน่ใจได้ว่า คนกลุ่มใหญ่จะใช้วิจารณญาณของเขาไปในทางที่ถูกที่ควร ๆ ได้ทุก ๆ คราว คนกลุ่มใหญ่ก็อาจถูกอิทธิพลของอารมณ์ได้ในบางโอกาส หรือเกิดความเชื่อมั่นในอำนาจ ซึ่งเป็นไปได้อย่างมาก และเคยปรากฏมาหลายครั้งด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการมาตรการป้องกันมิให้มีการกดขี่ข่มเหงคนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดระบบเผด็จการของคนส่วนใหญ่^{๒๕}

การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการเมืองการบริหารที่ประชาชนเข้าไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมตรวจสอบ โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนให้เข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง จากความหมายข้างต้น ประชาธิปไตยมีเนื้อหาที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

๑. ประชาธิปไตยของประชาชน หมายถึง ความเป็นเจ้าของอัน ได้แก่ ประชาชนสามารถทำให้รัฐบาล ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของตนได้ สามารถดำเนินการเพื่อให้มีรัฐบาลที่เป็นไปตามเจตจำนงของตนได้ รวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลให้เป็นตามที่ต้องการได้ เช่น การเลือกตั้ง การทำประชามติ การทำประชาพิจารณ์ การแสดงออกตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ความรักและความห่วงใยในการเมืองและการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย โดยการติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถือว่าการบริหารบ้านเมืองเป็นธุระของตน ไม่บอกปิดโดยใช้คำว่าธุระไม่ใช่ และผลักดันให้เป็นธุระของรัฐบาล

๒. ประชาธิปไตยโดยประชาชน ซึ่งจะหมายถึง กระบวนการอันได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงได้แก่ การเข้าร่วมประชุมพร้อมกันทั้งหมดเพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อบ้านเมืองหรือท้องถิ่นของตน สำหรับวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การออกเสียงประชามติ ซึ่งประเทศไทยสามารถนำวิธีนี้มาใช้กับกิจการในท้องถิ่น เพราะจะมีประชาชนเป็นจำนวนน้อย และประชาชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีมาตรฐานการครองชีพที่ไม่แตกต่างกันมาก การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยอ้อมหรือประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้แก่ การเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตนเอง ซึ่งลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทนมีดังนี้

๒.๑ มีพรรคการเมืองเสนอนโยบายให้ประชาชนเลือก

๒.๒ มีการเลือกตั้ง

๒.๓ มีการใช้สิทธิออกเสียงโดยประชาชน

๒.๔ มีรัฐบาลที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ของผู้แทนราษฎรในสภาเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ และมีฝ่ายค้านที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

^{๒๕} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตย ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๗), หน้า ๒๙-๓๔.

๓. ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่ประชาชนจะต้องได้รับ กล่าว คือ รัฐบาลที่เข้าไปบริหารประเทศ ต้องมีเป้าหมายเพื่อความผาสุกของประชาชน และสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศไทยโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่ใช่เข้าไปเพื่อกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง^{๒๖} และระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ในการให้ได้ว่าผู้ปกครองและผู้แทนของตน รวมทั้งประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น มีพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติ

๒. หลักเสรีภาพ ประชาชนทุกคนมีความสามารถในการจะกระทำ หรือดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลนั้นต้องการ ตราบเท่าที่การกระทำของเขานั้นไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศไทย

๓. หลักความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยสาเหตุแห่งความแตกต่างทางชั้นวรรณะ ทางสังคม ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือด้วยสาเหตุอื่น

๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ ฯลฯ อย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ และไม่สามารถใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้

๕. หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) การตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหม่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสินใจเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหม่มาก หลักการนี้ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีพวกมากลากไป ตามผลประโยชน์ความเห็นหรือกระแสนิยมของพวกตนอย่างสุดโต่ง แต่ต้อง ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมที่ประชาชนเสียงข้างน้อยรวมทั้งชนกลุ่มน้อย ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข^{๒๗}

^{๒๖}วรทิพย์ มีมาก และชีวินทร์ ฉายาขวลิต, **หน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**, หน้า ๗๖.

^{๒๗}วิทยากร เชียงกูล, **หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.Witayakornrub.wordpress.com/> /2007/06/democratic [๘ เมษายน ๒๕๖๒].

หลักการของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยเป็นการปกครองแบบเสรี อำนาจอเป็นของประชาชนใช้อำนาจผ่านองค์การสำคัญ คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่ และโดยเคารพในเสียงส่วนน้อย ส่วนเผด็จการเป็นการปกครองโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล คณะบุคคล ซึ่งประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการปกครอง ประชาชนอยู่ภายใต้การปกครองโดยเด็ดขาด ไม่มีสิทธิคัดค้านและไม่สามารถเลือกผู้ปกครองได้

อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) อดีตประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้ว่า “ประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ประชาธิปไตยเริ่มมาจากนครรัฐเอเธนส์พัฒนามาโดยลำดับมีทฤษฎีและการปฏิบัติมากมายซึ่งสรุปองค์ประกอบหลักการของประชาธิปไตยได้ ดังนี้^{๒๘}

๑. การมีส่วนร่วมของพลเมือง (Citizen involvement) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมตัดสินใจปัญหาของรัฐและพิทักษ์ผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน การแสดงออกของประชาชนโดยผ่านกระบวนการหลายทางห้องประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง การทำประชามติการทำประชาพิจารณ์ การถอดถอนตัวแทน เป็นต้น โดยสำนักมาตรฐานการศึกษา ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนาต่าง ๆ ไว้ ๕ ขั้น ดังนี้

๑) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความ ต้องการ

๒) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

๓) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

๔) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

๕. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด^{๒๙}

๑. ความเสมอภาค (Equality) ทั้งความเสมอภาคด้านการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การรับสมัครเลือกตั้ง ความเสมอภาคทางกฎหมาย ซึ่งประชาชนทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เสมอภาคโดยออกในโอกาสดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ

^{๒๘} Lyaman Towwr Sargen, *Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis*, (New York: The Dorsey Press, 1984), pp. 32-54.

^{๒๙} คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและมหาดไทย, *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน*, (กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง, ๒๕๔๖), หน้า ๑๑๖.

๒. อิสรภาพและเสรีภาพ (Freedom and liberty) ซึ่งรวมถึงสิทธิ (Rights) จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ถือเป็นหน้าที่หลักของระบอบประชาธิปไตย และเป็นหัวใจของทฤษฎีประชาธิปไตย เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง สิทธิในการพูด การพิมพ์โฆษณา การกระทำตามระบบการเมือง และกฎหมาย ฯลฯ เป็นต้น

๓. ระบบของการเป็นตัวแทน (System of representation) ประชาธิปไตยทางตรงจะใช้ได้เมื่อประเทศมีขนาดเล็ก นักปรัชญาประชาธิปไตยจึงเสนอให้มีระบบตัวแทนเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนซึ่งปัจจุบันใช้กันอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

๔. ระบบเลือกตั้ง (Electoral system) มีความสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตยไม่น้อยกว่าการเป็นตัวแทน เพราะเป็นวิธีหลักที่ทำให้มั่นใจว่าการปกครองจะสนองตอบต่อประชาชนในสังคมขนาดใหญ่ และซับซ้อน ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดจากการเลือกตั้งอาจไม่ใช่คนดีที่สุด เพียงแต่เป็นคนที่ได้คะแนนมากที่สุดเท่านั้น ส่วนปัญหาการเลือกตั้งคือการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือมาใช้สิทธิจากแรงจูงใจอื่น ๆ โดยเฉพาะมีผลประโยชน์มาเกี่ยวข้องเป็นผลให้หลักการประชาธิปไตยผิดความจริงไปการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อประชาธิปไตย เพราะนอกจากกำหนดรัฐบาลแล้วยังเป็นวิธีการมีส่วนร่วมหลักของสังคมสมัยใหม่คนทั่วไปออกเสียงในคูหา จึงต้องการได้รับการประกันว่านับเสียงของเค้าจริง ๆ การเลือกตั้งของเค้าจะมีความหมายเป็นทางเลือกที่เขาเลือกอย่างอิสระและเท่าเทียมกับเสียงของผู้อื่นเช่นกัน

อย่างไรก็ตามแม้นักปรัชญาจะยอมรับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มีประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเห็นได้ชัด แต่ผู้นำอังกฤษ วินสตัน เชอร์ชิล (Winston Churchill) ได้กล่าวไว้ว่า “ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด ยกเว้นระบบการเมืองอื่น ๆ ทั้งหมดที่ได้เคยนำมาใช้แล้ว” นั่นคือประชาธิปไตยที่ยังมีจุดอ่อนอยู่นั่นเอง^{๓๐}

หลักประชาธิปไตยซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างเป็นสากลมากกล่าวให้เห็นในภาพรวมคำว่า “ประชาธิปไตย” คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยมีองค์ประกอบดังนี้ การมีส่วนร่วมของพลเมือง ระบบของการเป็นตัวแทน ความเสมอภาค อิสรภาพและเสรีภาพ ระบบเลือกตั้ง

๒.๓.๖ ประเภทของประชาธิปไตย

จากหลักการของประชาธิปไตยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่ามีหลักการที่สำคัญอย่างมาในการดำรงชีพหรือสถานะในสังคม ไม่ว่าจะเป็นหลักการของประชาธิปไตย ที่มี หลักการอำนาจ อิทธิพล สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค หลักการใช้นิติธรรม หลักการใช้เหตุผล และภราดรภาพ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหลักการที่กล่าวมานั้นสามารถจำแนกขอบข่ายสำคัญออกเป็นออกเป็น ๒ อย่าง คือ ประชาธิปไตยโดยตรง และประชาธิปไตยโดยอ้อม

๑. ประชาธิปไตยแบบโดยตรง (Direct Democracy) หรือ แบบบริสุทธิ์ (Pure Democracy) ได้แก่ การที่ราษฎรสามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสาธารณะ โดยไม่ต้องผ่านตัวแทน หรือมติของที่ประชุม

^{๓๐}ปรีชา เรืองจันทร์, การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society, (พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๖๐), หน้า ๔๖-๔๗.

อีกนัยหนึ่ง ประชาธิปไตยแบบโดยตรง (Direct Democracy) คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรง ประชาชนใช้อำนาจปกครองกันเองเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยตนเอง เหมาะสำหรับประเทศเล็ก ๆ และประชากรไม่มากนัก เช่น นครรัฐกรีกในสมัยโบราณ ซึ่งสามารถจะเรียกประชุมประชาชนทุกคนได้และลงมติโดยการชูมือหรือโดยวิธีอื่น เช่น การนำก้อนหินไปใส่ในภาชนะบรรจุช้ายหรือขวา หรือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จำนวนก้อนหินคือคะแนนเสียง ซึ่งถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง ตัวอย่างกระบวนการประชาธิปไตยโดยตรงก็อาจมีกรณีที่มีการเรียกประชุมบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีจำนวนไม่มาก เช่น ประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ คน มีการอภิปรายถกเถียงจากนั้นก็ลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อยุติ ก็ถือได้ว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง แต่ถ้าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เช่น จังหวัด หรือประเทศชาติ การใช้ระบบประชาธิปไตยโดยตรงคงกระทำกันไม่ได้ ต้องใช้ระบบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน^{๓๑} เช่นการเลือกตั้ง ส.ส. การเลือกตั้ง ส.ว. การเลือกตั้ง อบจ. ฯลฯ

๒. ประชาธิปไตยแบบโดยอ้อม (Indirect Democracy) หรือแบบมีผู้แทนราษฎร (Representative Democracy) ได้แก่ การปกครองแบบมีผู้แทนคือการที่ราษฎรปฏิบัติโดยการเลือกสรรบุคคลที่มีศักยภาพทางด้านความรู้และจริยธรรมเข้าไปบริหารและตัดสินใจแทนตน ซึ่งจะอยู่ในวาระ ๒ ปี ๔ ปี หรือ ๕ ปี

ประชาธิปไตยแบบโดยอ้อมนั้น อาจเรียกได้อีกอย่างว่า ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน หมายถึง การที่ประชาชนเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ปกครองประเทศแทนประชาชน จะไปทำหน้าที่ใช้อำนาจอธิปไตยทางด้านนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนนี้แบ่งรูปแบบของรัฐบาลออกเป็น ๓ ระบบ คือ

๑. แบบรัฐสภา (Parliamentary form)

โดยมีหลักการสำคัญ คือ ไม่แยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislative) กับฝ่ายบริหารรัฐสภา (ฝ่ายนิติบัญญัติ) กับคณะรัฐมนตรี (ฝ่ายบริหาร) สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดรัฐสภามีหน้าที่ออกกฎหมายและมีฐานะอำนาจความสำคัญเหนือกว่าคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะเข้าดำรงตำแหน่งได้ต่อเมื่อได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา แต่คณะรัฐมนตรีอาจ ยุบสภาได้ การปกครองแบบรัฐสภานั้น อาจจะมีผู้นำของรัฐหรือประเทศ เป็นประธานสูงสุดที่เรียกว่าประมุขซึ่งมี ๒ ประเภท ได้แก่ พระมหากษัตริย์เป็นประมุขและประธานาธิบดีเป็นประมุข ไม่มีบทบาททาง การเมือง มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารประเทศที่ปกครองแบบรัฐสภาที่กล่าวมานั้น เช่น ประเทศ อังกฤษ เดนมาร์ก ไทย อินเดีย ญี่ปุ่น ฯลฯ

๒. แบบประธานาธิบดี (Presidential form) มีหลักการสำคัญ คือ

๑) เป็นการใช้ระบบการแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) ฝ่ายบริหาร (ประธานาธิบดี) ฝ่ายตุลาการ (ศาล)

๒) แต่ละฝ่ายมีอำนาจและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของตนแต่มีอำนาจในการยับยั้งและถ่วงดุลอำนาจเพื่อมิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้อำนาจเกินขอบเขต

^{๓๑}ลิขิต ธีรเวคิน, ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาบรรณการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒.

๓) รัฐสภาและประธานาธิบดีได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและอยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ ตัวอย่าง ประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล อูรุกวัย

๓. แบบกึ่งรัฐสภา กึ่งประธานาธิบดี (Semi-parliamentary or semi presidential forms)

ประชาธิปไตยแบบนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าประชาธิปไตยแบบมีกลุ่มหลากหลายหรือแบบพหุนิยม (Pluralism) ได้แก่ ระบบประชาธิปไตยที่มีผู้แทนและมีการแบ่งเป็น ๒ ระบบ คือระบบรัฐสภา (Parliamentary System) และระบบประธานาธิบดี (Presidential System)^{๓๒}

๒.๓.๗ แนวคิด เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ

คำว่า สิทธิเสรีภาพ หมายถึง บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งการใช้สิทธิเสรีภาพต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นและต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายที่ตราและบัญญัติไว้ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น ๒ ศัพท์ คือ สิทธิ + เสรีภาพ ดังนี้

๑. สิทธิ (Rights)

นิยามความหมายคำว่า “สิทธิ” (Right) มีนักวิชาการ นักปรัชญา ชาวไทยหลายคนได้ให้คำจำกัดความต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายคำว่า สิทธิ ไว้ว่า อำนาจที่กระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย^{๓๓} สิทธิเป็นการก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นในอันที่จะต้องปฏิบัติตามการให้เป็นไปตามประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้รวมถึงมีหน้าที่ ที่จะไม่รบกวนต่อสิทธิหรือหน้าที่ที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นไปตามสิทธิทั้งนี้แล้วแต่ประเภทของสิทธินั้น ๆ ด้วย^{๓๔}

คำว่า “สิทธิ” ว่าเป็นอำนาจที่ระบบกฎหมายให้ไว้แก่บุคคลอย่างเป็นรูปธรรมในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการ งดเว้นการกระทำ หรือยอมให้กระทำการโดยไม่เข้าขัดขวางเพื่อประโยชน์ของผู้ทรงสิทธิ^{๓๕} สิทธิ แบ่งความหมายเป็น ๒ ประเภท คือ สิทธิตามความหมายทั่วไปและสิทธิตามกฎหมายมหาชน สิทธิตามความหมายทั่วไป หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งสิทธิจึงก่อให้เกิดหน้าที่ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย สำหรับสิทธิตามกฎหมายมหาชน หมายถึง อำนาจตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุดได้บัญญัติให้การรับรองคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคลในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด การให้อำนาจแก่ปัจเจกบุคคลได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องต่อองค์กรของรัฐมิให้แทรกแซงภายในขอบเขตสิทธิของตน ในบางกรณีการรับรองดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างใด

^{๓๒}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐.

^{๓๓}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๓๔๗.

^{๓๔}หยุด แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: ประกายพริก, ๒๕๓๕), หน้า ๒๒๔.

^{๓๕}วรเจตน์ ภาคิรัตน์, คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (แก้ไข เพิ่มเติม), (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒๓.

อย่างหนึ่ง^{๓๖} สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ กฎหมายในที่นี้ คือ รัฐธรรมนูญ เมื่อกล่าวถึงสิทธิในรัฐธรรมนูญจึงหมายถึงสิทธิในทางมหาชน (public rights) ซึ่งมีหลักเกณฑ์คลุมถึงสิทธิในทางเอกชน (private rights) เช่น สิทธิในทางครอบครัว สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการรับมรดก และคลุมไปถึงสิทธิที่กว้างกว่า เช่น สิทธิเลือกตั้งสิทธิในชีวิตร่างกาย^{๓๗}

๒. เสรีภาพ (Liberty)

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า “เสรีภาพ” เอาไว้ว่า ความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้ตามที่ตนปรารถนาโดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการนับถือศาสนา ฯลฯ หรือ ความมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น^{๓๘} เสรีภาพ หมายถึง อิสระภาพความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งมีหลายนัย คือ ๑) สภาพที่บุคคลมีสิทธิที่จะทำการใด ๆ ตามที่ตนปรารถนาโดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง เช่น เสรีในการพูด ในการเขียน ในการนับถือศาสนา ในลัทธิการเมือง ๒) สภาพที่เป็นอิสระจากสิ่งอื่นไม่พึ่งปรารถนา เช่น อิสระจากความอดอยากอดอยาก (freedom from want), เป็นอิสระจากโรคภัยไข้เจ็บ (freedom from disease) ๓) สภาพที่พ้นจากอุปสรรคขัดขวางไม่ให้บุคคลพัฒนาตนเองไปสู่สภาวะที่สมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ เช่น ในทางพระพุทธศาสนาถือว่า เมื่อจิตหลุดพ้นจากกิเลสตัณหาเข้าสู่ภาวะนิพพาน เสรีภาพตามนัยนี้ทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า วิมุตติ หรือความหลุดพ้น (Liberation)”^{๓๙} เสรีภาพ ในความหมายของคนทั่วไปหมายถึงความเป็นอิสระ ไม่มีอะไรมาติดกั้นจำกัด เสรีภาพที่สูงขึ้นมาอีกหมายถึง ความมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือว่าพูดได้ทำได้ภายใต้เงื่อนไขข้อกำหนด หรือความคุ้มครองของกฎหมาย พูดง่าย ๆ ว่าเสรีภาพในขอบเขต เสรีภาพที่สูงขึ้นไปอีกเป็นเสรีภาพที่มีความหมายในทางธรรมเป็นเสรีภาพที่มีคุณภาพหรือความสมดุลเกิดขึ้น กล่าวคือ มองว่าตนเองนี้มีเสรีภาพ โดยสัมพันธ์กับเสรีภาพของผู้อื่น”^{๔๐}

สิทธิและเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตั้งแต่ มาตรา ๒๕ – มาตรา ๔๙ ยกมาเป็นสังเขป ดังนี้

มาตรา ๒๕ การใช้อำนาจโดยองค์การของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

^{๓๖}บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, ๒๕๕๘), หน้า ๕๐-๕๑

^{๓๗}วิชญ์ เครืองาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๖๔๑.

^{๓๘}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๔๖.)

^{๓๙}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์ปรัชญาอังกฤษ-ไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐), หน้า ๓๙.

^{๔๐}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๗-๙.

มาตรา ๒๖ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญที่รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม^{๔๑} นอกจากนี้ยังอาจจำแนกเสรีภาพออกได้เป็นข้อๆ ดังนี้ คือ

๑) เสรีภาพในการพูด การพิมพ์ และการโฆษณา รัฐประชาธิปไตยโดยทั่วไปอนุญาตให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน ตราบเท่าที่ความที่นำมาเผยแพร่ นั้นไม่หยาบคายลามก หมิ่นประมาท หรือละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น

๒) เสรีภาพในการนับถือศาสนา ศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อคนแต่ละคนย่อมมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะเลือกนับถือศาสนาหรือศรัทธาในศาสนาหนึ่งศาสนาใดอย่างใดก็ได้ในบางประเทศที่เคารพเสรีภาพสูง เช่น สหรัฐอเมริกา การหลีกเลี่ยงกฎหมายของประเทศเพราะขัดต่อหลักการของศาสนาได้รับการยอมรับว่าไม่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายไม่ต้องรับโทษแต่อย่างใด

๓) เสรีภาพในการสมาคมหรือรวมกลุ่ม บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการที่จะรวมกลุ่มกันซึ่งอาจจัดตั้งในรูปสมาคมเพื่อวัตถุประสงค์ใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมายก็ได้ อย่างไรก็ตามกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งกฎหมายและไม่เป็นอันตรายหรืออุปสรรคต่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม

๔) สิทธิในทรัพย์สิน บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินสมบัติเป็นของตนเอง รัฐจะต้องทำหน้าที่ป้องกันภัยอันจะเกิดต่อทรัพย์สินของประชาชนภายในรัฐด้วย

๕) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย หากบุคคลใดตกเป็นผู้ต้องหาไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรืออาญา (Civil or Criminal Cases บุคคลนั้นจะมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมตลอดถึงการได้รับทราบสิทธิที่จะสามารถกระทำได้ เช่น ขอพบทนายความเพื่อรับคำปรึกษา หรือผลการให้การ ที่สำคัญที่สุดคือ บุคคลจะต้องไม่ถูกลงโทษถึงแก่ชีวิต เสียอวัยวะ หรือเสียทรัพย์สินโดยปราศจากการพิจารณาตามขบวนการแห่งกฎหมาย

๖) สิทธิส่วนบุคคล สิทธิมูลฐานที่ถือเป็นสิทธิส่วนบุคคลมีหลายประการ เช่น เสรีภาพในร่างกาย การไปไหนมาไหน การเลือกประกอบอาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้การสมรส การหย่าร้าง ความสัมพันธ์ในครอบครัว เหล่านี้ล้วนเป็นสิทธิส่วนบุคคลทั้งสิ้น บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

^{๔๑}วิชัย สังข์ประไพ, กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๒๕๖-๒๕๗.

ในบางวาระเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นภัยต่อความสงบและความมั่นคงของรัฐหรือในยามศึกสงคราม รัฐอาจจะเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายการศึก (Martial Law) หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน (Emergency) โดยถือว่า การละเมิดนั้นกระทำไปโดยความจำเป็นเพื่อผลประโยชน์ของรัฐหรือสังคมโดยรวม

๒.๓.๘ แนวคิด เกี่ยวกับความเสมอภาค

นิยามความหมายเกี่ยวกับ “ความเสมอภาค” ได้มีนักวิชาการ นักปรัชญา ได้ให้คำจำกัดความต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

ความเสมอภาค (Equality) นับว่าเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะระบอบประชาธิปไตยถือว่าคนทุกคนมีความเท่าเทียมกันเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเหมือนกัน อีกทั้งเป็นขอบเขต และเป็นเครื่องสมานอีกด้วย การที่จะใช้เสรีภาพต้องมีขอบเขต คือ ความเสมอภาค ที่ไม่ล่วงล้ำก้ำเกิน ไม่ละเมิดต่อผู้อื่นและมีโอกาสที่จะใช้เสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันพร้อมกันนั้นความเสมอภาคไม่ใช่เป็นเพียงขอบเขต แต่ที่สำคัญคือเป็นเครื่องสมานด้วย สมานอย่างไร ก็คือความสม่าเสมอกันในการที่จะร่วมกันแก้ปัญหาและร่วมสร้างสรรค์ ซึ่งตรงกับคำว่าเสมอในสุขและทุกข์ ในภาษาเก่าที่ใช้คำว่า มีสุขและทุกข์เสมอกัน แปลอย่างสมัยปัจจุบันว่า ร่วมสุขร่วมทุกข์ การร่วมสุขร่วมทุกข์นั้นเป็นความเสมอภาคที่สำคัญ และเป็นความเสมอภาคเชิงสมานและความเสมอภาคในแง่ก็คือ ความมีสมานฉันท์ ความเสมอภาคนี้ถ้ามองไม่ดีก็ทำให้เกิดการแก่งแย่งช่วงชิงกันโดยคอยระแวงและจ้องกัน ความเสมอภาคแบบนี้ เป็นความเสมอภาคแบบแบ่งแยกและแก่งแย่ง แต่ความเสมอภาคเชิงสมานคือ เสมอในทุกข์และสุข ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมในการสร้างสรรค์และแก้ปัญหาเสมอโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เสมอโดยไม่ดูถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม เสมอโดยไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เสมอแบบนี้เป็นการเสมอแบบสมาน^{๔๒}

ความเสมอภาค (Equality) หมายถึง ประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันโดยกฎหมายซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเสมอภาคทางการเมือง คือ ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน

๒. ความเสมอภาคทางโอกาส คือ ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล การประกอบอาชีพการงาน และการรับบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน^{๔๓}

คนไทยสมัยก่อนให้ความสำคัญของคำว่า เสมอภาคนี้มาก กล่าวคือว่า เสมอภาคในเชิงสร้างสรรค์ แต่ปัจจุบัน คนไทยตีความของคำนี้ไปในทางที่ไม่ค่อยจะสร้างสรรค์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว^{๔๔} สำหรับความเสมอภาคนั้น หมายความว่าพลเมืองจะต้องมีความเท่าเทียมกันในการมีเสรีภาพได้กฎหมาย กล่าวคือกฎหมายของบ้านเมืองจะต้องวางหลักการและวิธีการในเรื่องเสรีภาพของพลเมืองโดยความเท่าเทียมกัน โดยจะต้องไม่มีการแบ่งชนชั้นฐานะทางเศรษฐกิจการเมืองสังคมแต่อย่างใด

^{๔๒}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), กระบวนการเรียนเพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๔๓}ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย, ประชาธิปไตยจะก้าวไกล หากคนไทยมีส่วนร่วม, (สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๖๒), หน้า ๑๒.

^{๔๔}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

นั่นเอง^{๔๕} ความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตย คือ ความเสมอภาคทางการเมือง เช่น ฐานะความเป็นมนุษย์มีเกียรติยศ ศักดิ์ศรี เท่ากัน เสมอภาคภายใต้กฎหมายเดียวกัน ความเสมอภาคทางโอกาส เช่นการดำรงชีพ การดำเนินธุรกิจ หรือการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทน เป็นต้น^{๔๖} ผู้วิจัยเห็นว่า ความเสมอภาค เป็นคำควรจะต้องให้ความสำคัญและนำมาปฏิบัติในสังคมและมวลมนุษยชาติให้ยิ่งมากขึ้น เพราะเป็นถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญสูงสุดอย่างหนึ่งของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ว่า ความเสมอภาค คือ การที่ประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันโดยกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ๑) ความเสมอภาคทางการเมือง คือ ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายได้กำหนดไว้ และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน ๒) ความเสมอภาคทางโอกาส คือ ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล การประกอบอาชีพการงาน และการรับบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกในสังคม

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ (๒๕๓๔, หน้า ๕๑)	ประชาธิปไตยคือ อำนาจของประชาชน ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต
จรรณ สุภาพ (๒๕๒๒, หน้า ๕๒ - ๕๓)	ประชาธิปไตยคือ การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน
วรทิพย์ มีมาก (๒๕๔๗, หน้า ๔๖)	ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่ประชาชนจะต้องได้รับกล่าว คือ รัฐบาลที่เข้าไปบริหารประเทศต้องมีเป้าหมายเพื่อความผาสุกของประชาชน
อมร รักษาสัตย์ (๒๕๔๔)	“เพื่อประชาชน” เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตยที่จะประกันว่าความเสมอภาคและความเป็นธรรม
วิทยากร เขียงกุล (๒๕๖๒, ออนไลน์)	หลักเสียงข้างมากการตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหม่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ
Lyaman Towwr Sargen (1984, pp. 32-54)	อับราฮัม ลินคอล์น กล่าวว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

^{๔๕}ปรีชา เรืองจันทร์, การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society, (พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๖๐), หน้า ๕๖.

^{๔๖}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ทินพันธุ์ นาคะตะ (๒๕๑๗, ๙-๑๐)	การปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ คือ ๑. อำนาจอธิปไตย ๒. หลักความเสมอภาค ๓. หลักนิติธรรม ๔. เสี่ยงข้ามมาก
ประสาร ทองภักดี (๒๕๒๕, หน้า ๑๑๘-๑๑๙)	ประชาธิปไตยที่เจริญอยู่ในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา มีหลักการสำคัญดังนี้ ๑. การยึดถือเหตุผล ๒. การเน้นความสำคัญของปัจเจกชน ๓. การถือรัฐเป็นเครื่องมือของประชาชน ๔. การอาศัยความสมัครใจเป็นใหญ่ ๕. การยึดถือกฎหมายเหนือกฎ ๖. การเน้นความสำคัญของวิธีการ ๗. การถือความเห็นพ้องต้องกันเป็นหลักในมนุษย์สัมพันธ์ ๘. การถือสมภาพ หรือความเท่าเทียมกันขั้นมูลฐานของมนุษย์
อมร รักษาสัตย์ (๒๕๔๓, หน้า ๓-๘)	กรอบของหลักการปกครองในประชาธิปไตย คือ ๑. หลักอำนาจอธิปไตย ๒. หลักเสรีภาพ ๓. หลักเสมอภาค ๔. หลักภราดรภาพ
สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร (๒๕๕๗, หน้า ๑๑-๑๒)	หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ ดังนี้ ๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ๒. หลักความเสมอภาคของบุคคล ๓. การยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน ๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสี่ยงข้ามมาก
ปรีชา เรืองจันทร์ (๒๕๖๐, หน้า ๔๖-๔๗)	“ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด ยกเว้นระบบการเมืองอื่น ๆ ทั้งหมดที่ได้เคยนำมาใช้แล้ว” นั่นคือ ประชาธิปไตยที่ยังมีจุดอ่อนอยู่นั่นเอง
ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๔๖, หน้า ๑๒)	ประชาธิปไตยแบบโดยตรงคือ การที่ประชาชน มีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรง ประชาชนใช้อำนาจปกครองกันเองเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยตนเอง
ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๔, หน้า ๓๔๗)	สิทธิ ไว้ว่า อำนาจที่กระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย
พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (๒๕๓๘, หน้า ๗-๙)	เสรีภาพที่มีดุลยภาพหรือความสมดุลเกิดขึ้น กล่าวคือ มองว่า ตนเองนี้มีเสรีภาพ โดยสัมพันธ์กับเสรีภาพของผู้อื่น
วิชัย สังข์ประไพ (๒๕๔๕, หน้า ๒๕๖-๒๕๗)	จำแนกเสรีภาพออกได้เป็นข้อๆ ดังนี้ คือ ๑) เสรีภาพในการพูด การพิมพ์ และการโฆษณา ๒) เสรีภาพในการนับถือศาสนา ๓) เสรีภาพในการสมาคมหรือรวมกลุ่ม ๔) สิทธิในทรัพย์สิน ๕) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ๖) สิทธิส่วนบุคคล

๒.๔ หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการ

๒.๔.๑ ความหมายของสังคหวัตถุธรรม

พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสถึง สังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ๔ ประการนี้ สังคหวัตถุ ๔ ประการ อะไรบ้าง คือ ๑. ทาน (การให้) ๒. เพียรวัชชะ หรือ ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก) ๓. อุตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล ทาน เพียรวัชชะ อุตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตาในธรรมนั้น ตามสมควรสังคหวัตถุธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคุมรถซึ่งแล่นไปไม่ได้ฉะนั้น ถ้าไม่พื้งมีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดา ก็ไม่พื้งได้การนับถือหรือการบูชา เพราะบุตรเป็นเหตุแต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหวัตถุเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้น จึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นผู้ว่าสรรเสริญ^{๔๗}

สังคหวัตถุ หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ผูกใจคนและประสานหมู่ชน ให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของคนทั่วไปเป็นการปลูกไมตรีเต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข^{๔๘} ดังคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็น สัจธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามทุกคนย่อมสามารถรู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเองและทำให้ผู้ปฏิบัติพันทุกข์ เข้าถึงความสุขและความบริสุทธิ์ภายในได้จริง ธรรมะของพระพุทธองค์เป็นความรู้อันบริสุทธิ์เป็นธรรมโอสถขนานเอกที่สามารถเยียวยารักษาจิตใจของมวลมนุษยชาติให้หลุดพ้นจาก ความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะเมื่อใจปราศจากสิ่งเหล่านี้ใจย่อมสะอาดบริสุทธิ์ มีอานุภาพและเกิดเป็นความเมตตากรุณา ปราณี มีแต่ความรักความปรารถนาดีต่อกันดังที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สังคหวัตถุสูตร ว่า^{๔๙}

ทานญจ เพียรวัชชญจ อุตถจริยา จ ยา อิธ

สมานัตตตา จ ฌเมสุ ตตถ ตตถ ยถารห

“การให้ทาน การพูดจาไพเราะ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ในโลกนี้

ความเป็นผู้มีตนสม่ำเสมอในธรรมทั้งหลายนั้น ตามควร”^{๕๐}

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น ทุกคนล้วนปรารถนาให้เป็นที่รักของสังคม โดยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสอนวิธีที่จะทำตนให้เป็นที่รักของสังคมว่า ขั้นแรก ให้ปรับที่ตัวของเราเองก่อน คือ ต้องทำตัวเราให้เป็นคนน่ารักเสียก่อน โดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนนั้น ประกอบด้วยหลัก ๔ ประการด้วยกัน ดังนี้^{๕๑}

^{๔๗} ๐. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๙/๕๑.

^{๔๘} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๖ .

^{๔๙} ๐. จตุกก. (บาลี) ๒๑/๓๒/๓ .

^{๕๐} ๐. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๑.

^{๕๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๔๓.

๑. ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

๒. ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดต็มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมน้อมตาม

๓. อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

๔. สมานัตตาคามีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอด้วยปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี

หลักสังคัตถุ ๔ ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หมายถึง หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้หลักสังคัมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจและเหนี่ยวรั้งใจคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ เทคนิควิธีทำให้คนรัก หรือมนต์ผูกใจคน นั้นเองมีทั้งหมด ๔ ประการ ดังนี้^{๕๒}

๑. ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

๒. ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดต็มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมน้อมตาม

๓. อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

๔. สมานัตตาคามีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอด้วยปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี

สังคหวัตถุ แปลว่า ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หมายถึง หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้, วิธีทำให้คนรัก, หลักสังคัมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจและเหนี่ยวรั้งใจคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ และทำให้อยู่กันด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน เหมือนลิ่มสลักรถที่ตรึงตัวรถไว้มิให้ชิ้นส่วนกระจัดไป ทำให้รถแล่นไปได้ตามที่ต้องการ สังคหวัตถุ^{๕๓} คือ ข้อปฏิบัติสำหรับการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

๑. ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ทุนหรือทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจ และศิลปวิทยา

^{๕๒}พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), หัวใจนักบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ มปป, ๒๕๔๓), หน้า ๔๘-๕๑.

^{๕๓}พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย), “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๙.

๒. ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐานชักชวนในทำที่ดีงาม หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจรู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๓. อัตถจริยา ทำประโยชน์แก่ คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนช่วยช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญ ประโยชน์รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหา และช่วยปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

๔. สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลายไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วม

สังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมในศาสนาพุทธซึ่ง ใช้ในการสงฆ์เคราะหุ้ผู้อื่นอันจะเป็นเครื่องผูกไมตรีประสานหมู่ชนเข้าด้วยกัน คำว่า สังคหวัตถุมาจาก คำว่า “สังคห” ซึ่งแปลว่าสงฆ์เคราะหุ้ กับคำว่า “วัตถุ” ซึ่งแปลว่าเรื่อง รวมความแล้วสังคหวัตถุจึง แปลว่า เรื่องการสงฆ์เคราะหุ้หรือธรรมอันเป็นหลักในการสงฆ์เคราะหุ้ ซึ่งมีหลักใหญ่ ๆ อยู่ ๔ ข้อ ด้วยกัน

ดังที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสสอนแก่ภิกษุในกาลครั้งหนึ่งซึ่งเรียกว่าสังคหวัตถุ ๔ คือ^{๕๔}

๑. ทาน หมายถึง การให้ การเฉลี่ยเผื่อแผ่แก่กันและกัน ซึ่งเป็นข้อสำคัญเพราะว่าทุก ๆ คนนั้นย่อมต้องการความช่วยเหลือจากกันอยู่ในด้านต่าง ๆ ในด้านวัตถุทรัพย์สินเงินทอง เครื่องอุปโภคต่าง ๆ ในด้านกำลังกาย ช่วยกระทำกิจการของกันและกันทางกายในด้านวาจา พูดจาช่วยเหลือกันในเรื่องที่ควรพูด ในด้านสติปัญญา ช่วยให้ความรู้ให้การแนะนำในข้อที่ควรจะแนะนำต่าง ๆ การให้การเฉลี่ย เผื่อแผ่ ทุกคนทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้น้อยต่างก็ควรจะมีทาน คือ ให้การช่วยเหลือกัน ผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือผู้น้อย ผู้น้อยก็ให้การช่วยเหลือผู้ใหญ่ ด้วยจิตใจมุ่งที่จะช่วยให้บรรลุถึงประโยชน์ที่ต้องการ หรือเพื่อที่จะให้พ้นจากอุปสรรคขัดข้องทั้งหลาย

๒. ปิยวาจา หมายถึง การเจรจาถ้อยคำซึ่งเป็นที่รักเป็นที่จับใจแก่กันและกันอันเป็นถ้อยคำสุภาพ เพราะวาจาที่พูดออกไปนั้น ถ้าเป็นวาจาที่ไม่สุภาพไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นวาจาที่อาจเสียดแทงน้ำใจของผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียใจ ควบคุมการพูดของเราให้ไพเราะก็คือสติที่ตนเอง ดังนั้นการพูดหรือการแสดงออกทุกครั้งต้องมีสติอยู่เสมอ

๓. อัตถจริยา หมายถึง การประพฤติประโยชน์กันและกัน คือ การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานบัน เช่น โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย สังคมที่ตนอาศัยอยู่ตลอดถึงประเทศชาติ สิ่งใดที่เป็นโทษก็ควรละเว้นไม่กระทำ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์สามารถปฏิบัติได้ทั้งกาย วาจา ใจ ในทุกเวลาและทุกโอกาส

๔. สมานัตตตา หมายถึง ความเป็นผู้วางตนสม่ำเสมอ หรือเสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งหมายถึงการรักษาระเบียบวินัยอันใดที่ทุกคนพึงปฏิบัติทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้น้อยตามหน้าที่ ที่บัญญัติเอาไว้เป็นระเบียบของสถานที่ของหน่วยงาน เช่น กฎระเบียบของสถาบันการศึกษา กฎระเบียบของ

^{๕๔}วีรวัฒน์ รอดสุโข, “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนตามปกติ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๒๑.

สถานที่ราชการต่าง ๆ เป็นต้น ตลอดถึงกฎหมายบ้านเมือง ในทางพระพุทธศาสนาก็คือ พระวินัยบัญญัติ สำหรับพระภิกษุทั้งหลายนั่นเอง

สังคหัตถ์ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเพื่อเกื้อกูล หรือเป็นหลักการ สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเพื่อแบ่งปันของๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัวเราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินสิ่งของที่เรามาหาได้ มิใช่สิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้

๒. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับกาลเทศะพระพุทธเจ้าได้ทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างดีเพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นวิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจานั้น จะต้องพูดโดยยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เว้นจากการพูดเท็จ

เว้นจากการพูดส่อเสียด

เว้นจากการพูดคำหยาบ

เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

๓. อตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพฤตินิสัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

๔. สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยมและไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย^{๕๕}

การบริหารคนนี้ยังมีสิ่งกลับอีกอย่าง หนึ่ง คือ เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ เราไวใจเขา เรารักเขา เราหวังดีต่อเขา อย่างนี้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ คงได้ยินได้ฟังมาแล้วจากหนังสือธรรมะทั่วไป เรื่อง สังคหัตถ์ ๔ ^{๕๖}

- การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่

- การพูดจาไพเราะ

- การบำเพ็ญประโยชน์

- การทำตัวให้เป็นเกลอ หรือ เป็นเพื่อนมากกว่าที่จะเป็นนาย

หรือเรียกว่าความงดงามในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อันเป็นเครื่องห่วงเหนี่ยวให้เกิดความร่วมมือกันได้ ธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่น หรือธรรมเพื่อให้ คนเป็นที่รักของคนทั่วไป คือ สังคหัตถ์ ๔ นั่นเอง ได้แก่

๑. ทาน คือการให้ เสียสละ แบ่งปันแก่ผู้อื่น

๒. ปิยวาจา คือพูดจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ นุ่มนวลเหมาะแก่บุคคล เวลา สถานที่ พูดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ พูดในทางสร้างสรรค์ และเกิดกำลังใจ

^{๕๕}ไสว มาลาทอง, คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๓๓.

^{๕๖}พุทธทาสภิกขุ, บริหารธุรกิจแบบพุทธ, (กรุงเทพมหานคร: อตมมโย, ม.ป.ป.), หน้า ๑๕.

๓. อุตถจริยา คือทำตนให้เป็นประโยชน์ ตามกำลังสติปัญญา ความรู้ความสามารถกำลังทรัพย์และเวลา

๔. สมานัตตตา คือทำตนให้เสมอต้นเสมอปลายวางตนเหมาะสมกับฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ร่วมทุกข์ร่วมสุขสม่ำเสมอ หลักธรรมที่กล่าวมานี้ หากผู้ใดยึดถือปฏิบัติเชื่อแน่ว่าจะเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของ เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปคนไทยเรานั้นมักชอบจดจำถ้อยคำที่คล้องจองกันใคร่เสนอคำที่ จะทำให้จำได้ง่ายและเป็นคาถาสำหรับทำให้ตนเองเป็นที่รักใคร่ของบุคคลทั่วไปคือเราควรจะเป็นคนที่โอบอ้อมอารี (ทาน), วจีไพเราะ (ปิยวาจา), สงเคราะห์ปวงชน (อุตถจริยา) และวางตนเหมาะสม (สมานัตตตา)^{๕๗}

สรุป สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง เครื่องมือ หรือหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสันติสุข เป็นเครื่องช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคีกัน สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคมและการเมือง เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุกในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง กล่าวได้อีกนัยยะหนึ่งว่า ความหมายของสังคหวัตถุธรรม ๔ จะเป็นเรื่องของพฤติกรรมทางสังคมที่บุคคลทั้งหลายได้พึงกระทำต่อผู้อื่นเพื่อเป็นเครื่องผูกความรักความสามัคคี นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือของตัวบุคคลนั้นๆ ต่อสังคม เพราะเหตุที่เป็นคนที่มีน้ำใจและกิริยาต่อผู้อื่นด้วยความนอบน้อมไม่ถือตน ถือตัว และมีความเสียสละ ซึ่งคุณสมบัตินี้ส่งผลให้สังคหวัตถุ ๔ มีความหมายในแง่ของเครื่องมือสร้างความสามัคคีให้กับสังคม การนำเอาหลักธรรมของสังคหวัตถุนี้ หากผู้ใดยึดถือปฏิบัติเชื่อแน่ว่าจะเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือ บุคคลทั่วไปคนไทยเรานั้นมักชอบจดจำถ้อยคำที่คล้องจองกันจึงใคร่ขอเสนอคำที่จะทำให้จำได้ง่าย และเป็นคาถาสำหรับทำให้ตนเองเป็นที่รักใคร่ของบุคคลทั่วไปคือโอบอ้อมอารี (ทาน) วจีไพเราะ (ปิยวาจา) สงเคราะห์ประชาชน (อุตถจริยา) วางตนเหมาะสม (สมานัตตตา) ในทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น ๑) ทาน มีความสำคัญเป็นการให้ เช่นว่า ให้ความรู้ ให้แนวคิด คติในการดำเนินกิจกรรมในสังคม มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ ๒) ปิยวาจา สำหรับการปกครอง หมายถึง การกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสร้างความสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงแสดงถึงคำที่เป็นประโยชน์อันประกอบด้วยเหตุผล ๓) อุตถจริยา หมายถึง การประพฤติให้เป็นประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ สงเคราะห์ประชาชน ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ๔) สมานัตตตา หมายถึง การวางตนให้มีความเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อกันทั้งหลายไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขหรือทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วม

^{๕๗} พุกกะ พุทธรักษ์, “การบริหารจัดการสหกรณ์ การเกษตร ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : ภูมิศึกษาสหกรณ์ การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๔๘.

ตารางที่ ๒.๔ หลักสังคหัตถุธรรม ๔ ประการ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อง. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๙/๕๑.	สังคหัตถุ ๔ ประการ ๑. ทาน ๒. ปิยวาจา ๓. การประพฤติ ประโยชน์ ๔. การวางตนสม่ำเสมอ
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๔๓, หน้า ๑๖)	สังคหัตถุ หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (๒๕๕๑, หน้า ๑๔๓)	หลักสังคหัตถุประการด้วยกัน ๑. ทาน ๒. ปิยวาจา ๓. อติจริยา ๔. สมานัตตาคามมีตนเสมอ
พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต) (๒๕๔๓, หน้า ๔๘-๕๑)	เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว น้ำใจกันหมายถึง หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้หลัก สังคหะสงเคราะห์
พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (วิทยานิพนธ์, ๒๕๔๔, หน้า ๑๑๙)	สังคหัตถุ แปลว่า ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน
วีรวัฒน์ รอดสุโข (วิทยานิพนธ์, ๒๕๕๐, หน้า ๒๑)	สังคหัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมในศาสนาพุทธซึ่ง ใช้ในการสงค เคราะห์ผู้อื่นจะเป็นเครื่องผูกไมตรีประสานหมู่ชนเข้าด้วยกัน
ไสว มาลาทอง (๒๕๔๓, หน้า ๔๘-๕๑)	สังคหัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ ของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการ สงเคราะห์ซึ่ง กันและกัน
พุทธทาสภิกขุ (๒๕๓๕, หน้า ๑๕)	การบริหารคนนี้ยังมีสิ่งลึกลับอีกอย่าง หนึ่ง คือ เครื่องยึด เหนี่ยวน้ำใจ เราไว้ใจเขา เรารักเขา เราหวังดีต่อเขา อย่างนี้เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ คงได้ยินได้ฟังมาแล้วจากหนังสือธรรมะทั่ว ๆ ไป

๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

๒.๕.๑ ด้านประชากร

๑. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประชาชนที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร ที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในเขตเทศบาล
ตำบลพระอินทราชา จำนวน ๑,๐๐๒ คน^{๕๔}

^{๕๔} เทศบาลตำบลพระอินทราชา, หลักฐานทะเบียนราษฎร, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://praintaracha.go.th/public/communityinfo/data/index/menu/177> [๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒].

๒.๕.๒ อาชีพหลักของชุมชน/กลุ่ม

ได้แก่ ชุมชนเทศบาลตำบลพระอินทราชา เป็นชุมชนที่มีความเป็นเมืองเป็นส่วนใหญ่นี้เนื่องจากเป็นชุมชนที่ได้รับอิทธิพลจากกรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางย่อยด้านการค้าและการบริการให้กับชุมชนรอบข้าง ด้วยเหตุนี้พื้นฐานทางเศรษฐกิจของชุมชนจึงขึ้นอยู่กับการค้าขาย และการเป็นแรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนการทำเกษตรเช่น การทำนาข้าวมีน้อยเพราะจะไม่คุ้มกับมูลค่าของพื้นที่ เศรษฐกิจของชุมชนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเปิดให้บริการห้องพักรออาศัยมีห้องพักอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อธุรกิจการค้าการให้บริการในพื้นที่และคนอาศัย ประชากรในเขตเทศบาลมีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีรายได้เฉลี่ยต่อคน ๆ ละ ๖,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้ศึกษาได้งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

ยศราวุธ ศรีประเสริฐ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล อาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับจากเทศบาล ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอุดมการณ์ประชาธิปไตย^{๕๙}

กรรณา ชันทอง ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก พนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน^{๖๐}

พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย

^{๕๙}ยศราวุธ ศรีประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓).

^{๖๐}กรรณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, *สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์* (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

ด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ระดับมาก คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ ๓๖ ปี ขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุราชการน้อยกว่า ๑๖ ปี และมีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป เปรียบเทียบผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานีที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๖๑}

จรรยา แดนนาเลิศ ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา” ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสาน ในตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับประเทศและท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมืองที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดกระดุมหรือการติดสติ๊กเกอร์เพื่อการสนับสนุน ซึ่งกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทองได้แสดงออกอย่างเป็นลำดับ ซึ่งมีความชัดเจนในเรื่องของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งคนอีสานจะสนับสนุนคนอีสานด้วยกัน แต่หากจะต้องตัดสินใจเมื่อเกิดข้อขัดแย้งทางการเมือง คนอีสานจะยึดความถูกต้องมาเป็นอันดับแรก การแสดงออกทางการเมืองของคนอีสานถือว่าการแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อปกป้องอำนาจทางการเมือง แสดงบทบาทในการเรียกร้องและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ต่อกลุ่มการเมืองในตำบลอ่างทอง จะเป็นการรวมตัวที่เข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการสร้างระบบเครือข่ายระหว่างชุมชนอีสานโดยใช้ระบบเครือญาติ อุปถัมภ์ ส่งผลให้กลุ่มต่าง ๆ หรือชุมชนตระหนักดีขึ้นในเรื่องของอำนาจจากการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องและสนับสนุนคนอีสานที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน^{๖๒}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ^{๖๓}

^{๖๑}พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^{๖๒}จรรยา แดนนาเลิศ, “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา”, การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

^{๖๓}ภูสิทธิ์ ชันติกุล, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓).

พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์) ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ ด้านปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ๖ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ๖ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ๒. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่สำคัญคือ ๑) ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยฯ ประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ๒) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการปกครอง ๖ ควรสร้างสื่อที่ถูกต้องในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ๓) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย ๔) ควรจัดตั้งรับข้อแสดงความคิดเห็นในชุมชนต่าง ๆ แล้วนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป^{๒๔}

พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และ วลลภ รัตนตรานนท์ ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรทางด้านอาชีพ และรายได้ มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนตัวแปรทางด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการกล่อมเกลางานการเมือง ไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย^{๒๕}

พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการเสมอภาค และน้อยที่สุดคือ ด้านปกครอง

^{๒๔}พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^{๒๕}พรภิรมณ์ ศรีทองคำ, “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘): ๓๓.

ตามลำดับ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ การเปรียบเทียบการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ที่ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ด้านการปกครองตนเอง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง ในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิตและด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน ด้านความเสมอภาค พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน, ด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล พบว่าประชาชน มีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้งแตกต่างกัน^{๖๖}

สมนึก ปัญญาสิงห์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลนาชุมแสง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาของประชาชนร่วมกับ อบต. องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ระดับอำเภอ รวมทั้งทุนทางสังคม วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธา สำหรับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนเกี่ยวข้องกับการกระบวนการพัฒนาของชุมชน ร่วมกับ อบต. การสนับสนุนจากองค์กรภายนอกชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนและสำนักงานพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓) นอกจากนี้ พบว่า บทบาทของผู้นำชุมชน (นายก อบต. สมาชิก อบต. ผู้ใหญ่บ้านบางคน พระสงฆ์บางรูป ครูอาจารย์ที่เป็นแกนนำชุมชน) มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองและประชาธิปไตยชุมชน จากข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลนาชุมแสง ร้อยละ ๕๖.๘ มีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองของตำบลในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นแบบแผนเดียวกันในทุกกลุ่มช่วงอายุ อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลอายุระหว่าง ๑๘-๒๙ ปี มีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองของตำบลในระดับสูง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑ รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ และเป็นที่น่าสนใจได้ว่า มีจำนวนร้อยละใกล้เคียงกับความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองของตำบลในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔ สำหรับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนของตำบล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ในตำบลนาชุมแสงมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนของตำบลในระดับ

^{๖๖}พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE Vol.๙ No.๒ (July – December ๒๐๑๕): ๕๐-๕๑.

ปานกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มอายุระหว่าง ๕๑-๕๙ ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐ และผู้ให้ข้อมูล อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป รองลงมาคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๘ ส่วนอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี และอายุระหว่าง ๑๘-๒๙ ปี มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนของตำบลในระดับสูง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙ และ ๒๕.๗ ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ให้ข้อมูลอายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี และกลุ่มอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนของตำบลในระดับต่ำ มากที่สุด คือ ร้อยละ ๑๒.๓ และ ๑๑.๕ ตามลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน พบว่า ต้องสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เช่น การสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองภาคพลเมือง ประชาธิปไตยชุมชนและบทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลร่วมกับประชาชนในตำบลโดยอาศัยการดำเนินกิจกรรมการเมืองภาคพลเมืองและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชนแบบประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ๆ จากองค์กรภายนอกชุมชน เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองและองค์กรภาครัฐในพื้นที่ นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นเพื่อการจัดการตนเองมากขึ้น^{๖๗}

บุหงา ทาระพันธ์ ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๔๙” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก เปรียบเทียบกับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในด้านความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เปรียบเทียบนักเรียนชายและนักเรียนหญิงด้านการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชายมีระดับการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนปัญหาและแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนพบว่า นักเรียนเสนอปัญหาประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๖ และเสนอแนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๑^{๖๘}

ชุตติเดช สุวรรณมณี ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมส่วนมากไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ภายในปี ๒๕๔๙-๒๕๕๖) จำนวน ๓๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙๐ และ

^{๖๗} สมนึก ปัญญาสิงห์, “การพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลนาชุมแสง อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร, (คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘).

^{๖๘} บุหงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๔๙”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการเป็นผู้ชักนำผู้อื่นสนทนาด้านการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ๒. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓. สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๔ ประเด็น ดังนี้ ๑) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีผู้เสนอแนะมากที่สุดคือ เจ้าบ้านควรตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่อยู่ในทะเบียนบ้านของตน เพื่อให้จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ๒) ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเปิดเวทีสาธารณะให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้าร่วมแสดงประสามติ และแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ๓) ด้านการเป็นผู้ชักนำผู้อื่นสนทนาด้านการเมืองมีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือปัจจุบันเกิดการแบ่งแยกทางการเมือง ทำให้การพูดคุยเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมกับเพื่อน ๆ หรือบุคคลอื่นทำได้ยาก ดังนั้นประชาชนควรใช้การพูดคุย สนทนากันอย่างเป็นมิตร และ ๔) ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ประชาชนควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ โดยการรณรงค์ในการเลือกตั้ง เช่น การติดโปสเตอร์แจกเอกสาร แผ่นพับ^{๖๙}

พงศกร สวัสดิ์มาก ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๗ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๗๐}

ธีรวิทย์ ทองนอก ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี มีการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (๑) การบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง ซึ่ง

^{๖๙}ชุตติเดช สุวรรณมณี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๗๐}พงศกร สวัสดิ์มาก, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วารสารรัชต์ภาคย์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒๓ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐): ๑๕๗.

สอดคล้องกับหลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ และหลักโลกบาลธรรม (๒) การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักอภิธานิธรรม ๗ หลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ (๓) การบริหารจัดการองค์การ ด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั่งละ น้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร ๔ สำหรับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผลสำเร็จที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับนั้นมาจากการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุด^{๗๑}

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม หรือองค์ประกอบอื่นต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความแตกต่างกัน เช่น บางหน่วยงานอาจมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับสูง เป็นเพราะว่าบุคลากรมีระดับการศึกษาสูง การรับรู้ข่าวสารลักษณะงานที่ทำ ประสบการณ์ทางด้านการเมืองการปกครอง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อความคิดเห็น หรือความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนได้

ตารางที่ ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กรรณ ชันทอง (๒๕๕๑)	“ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” พบว่า พนักงานมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตยในด้านรูปแบบการปกครอง ด้านอุดมการณ์ และด้านการเลือกตั้ง
พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (๒๕๕๘)	“ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านช้างมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง

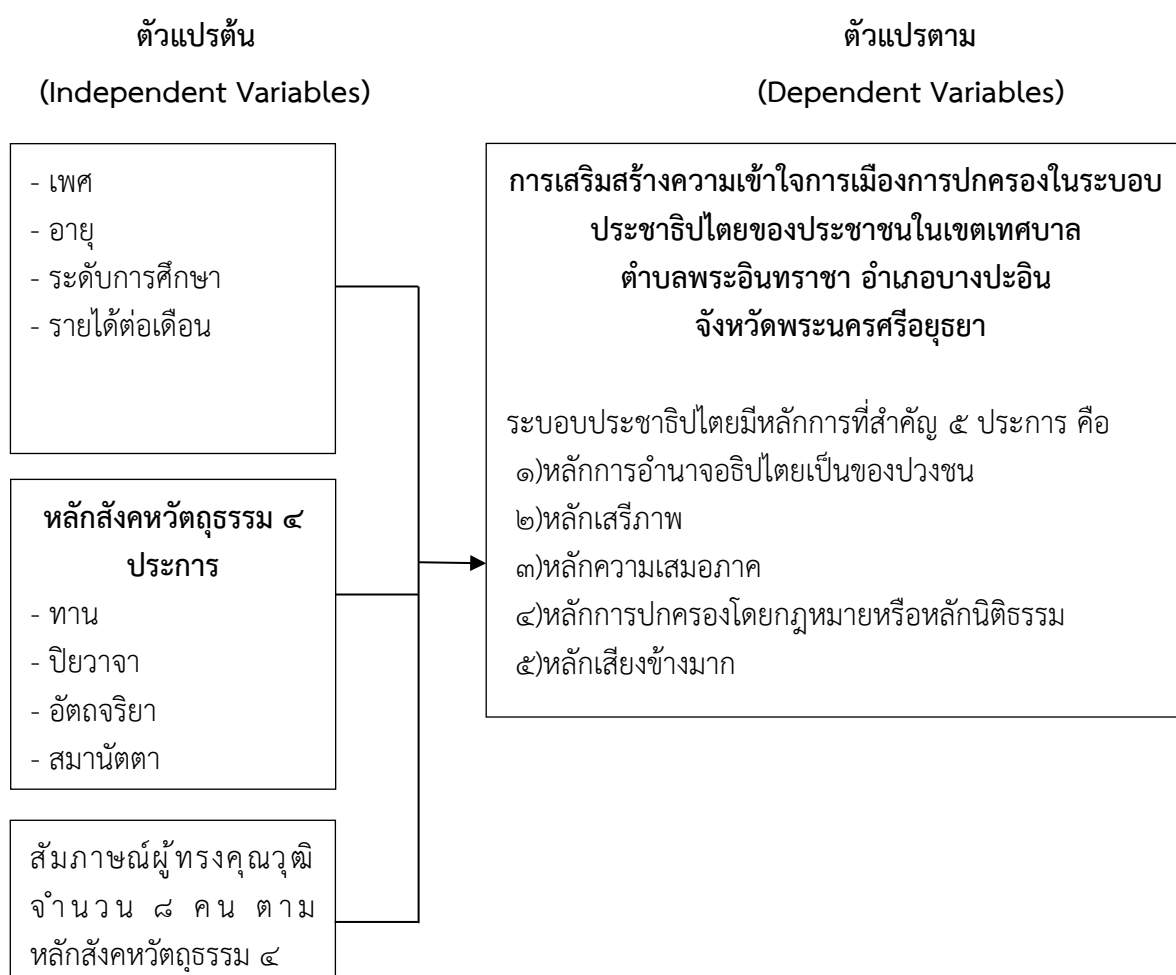
^{๗๑}ธีรวิทย์ ทองนอก, “การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี”, *ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

ตารางที่ ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระขรรค์ชัย สุสุตโต (เจริญศิลป์) (๒๕๕๙)	“การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวิพัฒนา กรุงเทพมหานคร ” พบว่า ประชาชนในเขตทวิพัฒนา ประชาชน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
บุหงา ทาระพันธ์ (๒๕๕๐)	“ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของ นักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๔๙” พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในด้านความเข้าใจเรื่อง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบ ประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิดและผลงานที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ จากแนวคิดของ วิทยากร เชียงกูล เกี่ยวกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย^{๗๒} ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

^{๗๒}วิทยากร เชียงกูล, หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.Witayakorndub.wordpress.com/> /2007/06/democratic [๘ เมษายน ๒๕๖๒].

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” นี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๘ คน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา จำนวน ๑,๐๐๒ คน^{๗๓}

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา ที่มีสิทธิเลือกตั้ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane จากประชาชนจำนวน ๑,๐๐๒ คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

^{๗๓}เทศบาลตำบลพระอินทราชา, **หลักฐานทะเบียนราษฎร**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http://pra-intaracha.go.th/public/community info/data/index/menu/177](http://pra-intaracha.go.th/public/community%20info/data/index/menu/177) [๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒].

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด ๑,๐๐๒ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{1,002}{1 + 1,002(0.05)^2}$$

$$n = \frac{1,002}{1 + 2.505}$$

$$n = \frac{1,002}{3.505}$$

$$n = 285.88$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๒๘๖ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน จากเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา

๒. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร จากแต่ละหมู่บ้าน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากร ๑,๐๐๒ คน

๓. แบ่งระดับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชน ในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย รวม ๒๘๖ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป ดังนี้

ประชากร	จำนวนประชากร	วิธีคำนวณ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ประชาชนที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	๑,๐๐๒	$๒๘๖ \times ๑,๐๐๒ \div ๑,๐๐๒$	๒๘๖
รวม	๑,๐๐๒ คน		๒๘๖ คน

๔. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) หรือการเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก (convenience sampling) ในการเก็บข้อมูล ให้ครบ ๒๘๖ คน จากหมู่บ้านต่าง ๆ ดังตารางที่ ๓.๑

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ คน ได้แก่

๑. กลุ่มผู้นำทางการเมือง จำนวน ๒ คน
๒. กลุ่มนักวิชาการ จำนวน ๒ คน
๓. กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน ๒ คน
๔. กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน ๒ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอ ร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๕. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๖. ปรับปรุงแก้ไข

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน

๑. แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ๕ ระดับ ของลิเคอร์^{๗๔}

๕	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มาก
๓	หมายถึง	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อย
๑	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

คำนวณหาค่าอันตรภาคชั้น โดยคำนวณจากช่วงความกว้างระหว่างชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนทั้งหมด}} = \frac{๕-๑}{๕} = \frac{๔}{๕} = ๐.๘๐$$

^{๗๔}บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สหวิริยาสาสน, ๒๕๓๕), หน้า

การแปลความหมายระดับคะแนนด้วยการตีความหมาย ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย แปลความหมาย

๑.๐๐ - ๑.๘๐	หมายถึงระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
๑.๘๑ - ๒.๖๐	หมายถึงระดับความคิดเห็นน้อย
๒.๖๑ - ๓.๔๐	หมายถึงระดับความคิดเห็นปานกลาง
๓.๔๑ - ๔.๒๐	หมายถึงระดับความคิดเห็นมาก
๔.๒๑ - ๕.๐๐	หมายถึงระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

๒. แบบสัมภาษณ์ (Interviews)

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๓ การทดสอบเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด และมีความแม่นยำในการวัด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๑) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร โดยการทบทวนเอกสารจากพระไตรปิฎก ข้อมูลทุติยภูมิเชิงวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ของการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) กำหนดกรอบแนวคิด ที่เป็นตัวชี้วัด ของการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อรูปแบบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประมวลผล เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัยทั้งหมด

๔) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการ เพื่อขอรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน ๕ ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑) ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) รองศาสตราจารย์ ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) รองศาสตราจารย์ ดร. ประณต นันทียะกุล อาจารย์ประจำภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณิต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุติ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) แก่ประชากร จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการ ของครอน บาค (Cronbach's Alphacoefficient)^{๗๕} ใช้โปรแกรมสำเร็จ ระบุทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับคือ ๐.๘๗๒

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบหาค่าความสอดคล้องกับเนื้อหา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

-๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) Index of concurrence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$IOC = \text{ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา}$$

^{๗๕} สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ ๐.๕ หรือมากกว่า หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าน้อยกว่า ๐.๕ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้งไปเพราะถือว่าเป็นข้อคำถามที่ขาดความตรงตามเนื้อหาหรือมีความตรงตามเนื้อหาต่ำเกินไปโดยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดความเที่ยงตรงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น จากการทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผ่านความเห็นชอบจากที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้

๓.๓.๓ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอมั่นขวัญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงนายกเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอแจกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

๓. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้ง ๘ หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๘๖ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลสมบูรณ์ทั้งหมดเป็น จำนวน ๒๘๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๔. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) แก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำชุมชนที่สามารถให้คำตอบในด้าน การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จำนวน ๘ คน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๔. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๕. วิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๖. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ได้แก่ เพศ และ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ในเรื่อง อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือน ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

การแปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^{๗๖}

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

๗. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นคำถามปลายเปิดโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

^{๗๖}ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์เอสดีตี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘-๔๙.

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนทั้งหมด ๒๘๖ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๕ ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

(n=๒๘๖)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๑๙	๔๑.๖
หญิง	๑๖๗	๕๘.๔
รวม	๒๘๖	๑๐๐.๐
อายุ		
๑๘ – ๓๐ ปี	๑๔๙	๕๒.๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๖๔	๒๒.๔
๔๑ – ๕๐ ปี	๖๓	๒๒.๐
๔๑ ปีขึ้นไป	๑๐	๓.๕
รวม	๒๘๖	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๔	๑๘.๙
ปริญญาตรี	๑๔๗	๕๑.๔
ปริญญาโท	๘๑	๒๘.๓
ปริญญาเอก	๔	๑.๔
รวม	๒๘๖	๑๐๐.๐
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๘๖	๓๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๘๘	๓๐.๘
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๐๒	๓๕.๗
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๐	๓.๕
รวม	๒๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖ และเพศชาย จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ ตามลำดับ

อายุ ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑ รองลงมา คือ ๓๑ – ๔๐ ปี จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ และน้อยที่สุด อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ และน้อยที่สุดระดับปริญญาเอก จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔ ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗ รองลงมา คือ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘ และน้อยที่สุด คือ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาวិเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม

(n=๒๘๖)

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๓.๕๗	๐.๔๙	มาก
๒. หลักเสรีภาพ	๓.๔๒	๐.๔๙	มาก
๓. หลักความเสมอภาค	๓.๔๙	๐.๕๓	มาก
๔. หลักการปกครองโดยกฎหมาย	๓.๔๒	๐.๕๓	มาก
๕. หลักเสียงข้างมาก	๓.๔๒	๐.๕๕	มาก
โดยรวม	๓.๔๖	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๔๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($\bar{X}$ =๓.๕๗) รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X}$ =๓.๔๙) ด้านหลักเสรีภาพ ($\bar{X}$ =๓.๔๒) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย ($\bar{X}$ =๓.๔๒) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ($\bar{X}$ =๓.๔๒) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักการอำนาจ อธิปไตยเป็นของปวงชน

(n=๒๘๖)

หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การให้ประชาชนรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๓.๓๕	๐.๗๕	ปานกลาง
๒. การแบ่งปันองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน	๓.๘๖	๑.๑๕	มาก
๓. การปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอของเจ้าหน้าที่จะเสริมสร้างอำนาจอธิปไตยให้มั่นคง	๓.๕๗	๐.๘๑	มาก
๔. การรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนจะเสริมสร้างให้อำนาจอธิปไตยมีการพัฒนา	๓.๖๐	๐.๙๐	มาก
๕. การสื่อสารโดยการใช้วาจาที่สุภาพ เป็นจริง เนื้อหาข่าวสารไม่ลำเอียงมีประโยชน์ จะช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเข้าถึงหลักอำนาจอธิปไตยที่ดีขึ้น	๓.๔๙	๑.๐๐	มาก
โดยรวม	๓.๕๗	๐.๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๗$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การแบ่งปันองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน ($\bar{X}=๓.๘๖$) รองลงมาได้แก่ การรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนจะเสริมสร้างให้อำนาจอธิปไตยมีการพัฒนา ($\bar{X}=๓.๖๐$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ประชาชนรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X}=๓.๓๕$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๒๘๖)

หลักเสรีภาพ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การเสริมสร้างความร่วมมือในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยความเต็มใจ	๓.๔๗	๐.๙๖	มาก
๒. การให้ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิ ในการเลือกตั้ง	๓.๒๐	๐.๘๓	ปานกลาง
๓. ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตัวแทนจากการเลือกตั้ง ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๓๗	๑.๐๓	ปานกลาง
๔. ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง ตามที่กฎหมายกำหนด	๓.๕๒	๐.๙๐	มาก
๕. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน อย่างมีเหตุผลในการเลือกตั้ง	๓.๕๓	๐.๙๔	มาก
โดยรวม	๓.๔๒	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทาง การเมืองการปกครอง ด้านหลักเสรีภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๔๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดง ความเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลในการเลือกตั้ง ($\bar{X}$ =๓.๕๓) รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีเสรีภาพ ในการชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง ตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X}$ =๓.๕๒) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ความร่วมมือรณรงค์ในการให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ($\bar{X}$ =๓.๒๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักความเสมอภาค

หลักความเสมอภาค	(n=๒๘๖)		
	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๓.๖๓	๐.๙๒	มาก
๒. การปกครองระบอบประชาธิปไตยใช้หลักการของการมีเหตุมีผล	๓.๓๗	๐.๙๕	ปานกลาง
๓. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการยอมรับมติของเสียงข้างมาก	๓.๖๐	๐.๙๖	มาก
๔. ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและการบังคับใช้ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๗๐	๑.๑๐	มาก
๕. ประชาชนต้องรู้สิทธิและตระหนักในหน้าที่ของตนเอง	๓.๑๕	๐.๙๒	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๔๙	๐.๕๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง ด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและการบังคับใช้ ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X}=3.70$) รองลงมาได้แก่ ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนต้องรู้สิทธิและตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X}=3.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม**

(n=๒๘๖)

หลักการปกครองโดยกฎหมาย หรือหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การปกครองโดยการยึดหลักกฎหมาย เพื่อความเสมอภาคและเท่าเทียมกันกับประชาชน	๓.๔๑	๑.๐๑	มาก
๒. การยึดหลักกฎหมายในการปกครอง ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชน	๓.๓๓	๐.๙๒	ปานกลาง
๓. การใช้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนและสังคม	๓.๔๖	๑.๐๐	มาก
๔. การใช้กฎหมายบังคับต้องเสมอภาคกับทุกคน	๓.๔๔	๑.๐๓	มาก
๕. การปกครองโดยยึดกฎหมาย เป็นการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของคนในสังคม	๓.๔๔	๐.๗๓	มาก
โดยรวม	๓.๔๒	๐.๕๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๔๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การใช้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนและสังคม ($\bar{X}=๓.๔๖$) รองลงมา ได้แก่ การปกครองโดยยึดกฎหมาย เป็นการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของคนในสังคม ($\bar{X}=๓.๔๔$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การยึดหลักกฎหมายในการปกครอง ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชน ($\bar{X}=๓.๓๓$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๒๘๖)

ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หลักเสียงข้างมากต้องส่งเสริมประโยชน์ของเสียงข้างน้อย	๓.๔๒	๐.๙๙	มาก
๒. สิทธิของเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย	๓.๑๙	๑.๐๒	ปานกลาง
๓. หลักเสียงข้างมากต้องสร้างให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนรวม	๓.๕๒	๑.๐๑	มาก
๔. เสียงข้างมากต้องเคารพและรับฟังเสียงส่วนน้อย	๓.๔๘	๐.๙๖	มาก
๕. เสียงข้างมากต้องเน้นความสัมพันธ์แก่ประชาชนทุกชนชั้น	๓.๕๑	๑.๐๘	มาก
โดยรวม	๓.๔๒	๐.๕๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง ด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๔๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ หลักเสียงข้างมากต้องสร้างให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนรวม ($\bar{X}$ =๓.๕๒) รองลงมาได้แก่ เสียงข้างมากต้องเน้นความสัมพันธ์แก่ประชาชนทุกชนชั้น ($\bar{X}$ =๓.๕๑) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สิทธิของเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย ($\bar{X}$ =๓.๑๙) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนมีความคิดเห็น แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติสำหรับเปรียบเทียบข้อมูล ๒ กลุ่ม ได้แก่ ค่าสถิติที (t - test) ค่าสถิติเปรียบเทียบข้อมูลมากกว่า ๓ กลุ่มได้แก่ ค่าสถิติ (One - way ANOVA or F - test) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามเพศ

(n=๒๘๖)

เพศ	n	ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ชาย	๑๑๙	๓.๔๗	๐.๓๘	มาก
หญิง	๑๖๗	๓.๔๖	๐.๓๓	มาก
โดยรวม	๒๘๖	๓.๔๖	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๔๖)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามเพศ

(n = ๒๘๖)

การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครอง		n	$\bar{X}$	SD.	t	Sig.
๑. หลักการอำนาจอธิปไตย	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	๑.๔๓	๐.๑๕๑
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
๒. หลักเสรีภาพ	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	-๑.๐๐	๐.๓๒๒
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
๓. หลักความเสมอภาค	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	-๐.๑๓	๐.๙๐๑
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
๔. หลักนิติธรรม	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	-๐.๔๕	๐.๖๕๑
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
๕. หลักเสียงข้างมาก	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	๑.๔๓	๐.๑๕๒
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
รวม	ชาย	๑๑๙	๒.๖๓	๑.๓๑	๐.๓๘	๐.๗๐๑
	หญิง	๑๖๗	๒.๗๐	๑.๒๘		
รวม		๒๘๖	๓.๔๖	๐.๓๕		

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับความคิดเห็น			
	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๑๔๙	๓.๕๑	๐.๒๙	มาก
๓๑-๔๐ ปี	๖๔	๓.๔๕	๐.๔๐	มาก
๔๑-๕๐ ปี	๖๓	๓.๔๑	๐.๓๙	มาก
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๐	๓.๓๑	๐.๔๙	ปานกลาง
โดยรวม	๒๘๖	๓.๔๖	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมจำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$)

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ
การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ
(n = ๒๘๖)

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมือง การปกครอง		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักการ อำนาจธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๔๐	๓	.๗๘๐	๓.๓๒๒	.๐๒๐*
	ภายในกลุ่ม	๖๖.๒๐๘	๒๘๒	.๒๓๕		
	รวม	๖๘.๕๔๗	๒๘๕			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๑๙	๓	.๗๗๓	๓.๒๓๓	.๐๒๓*
	ภายในกลุ่ม	๖๗.๔๑๒	๒๘๒	.๒๓๙		
	รวม	๖๙.๗๓๐	๒๘๕			
๓. ด้านหลักความ เสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๑๕	๓	.๖๓๘	๒.๒๖๗	.๐๘๑
	ภายในกลุ่ม	๗๙.๔๐๘	๒๘๒	.๒๘๒		
	รวม	๘๑.๓๒๓	๒๘๕			
๔. ด้านหลักการ ปกครองโดย กฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๔๗	๓	.๕๔๙	๑.๙๖๘	.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๖๘๕	๒๘๒	.๒๗๙		
	รวม	๘๐.๓๓๒	๒๘๕			
๕. ด้านหลักเสียงข้าง มาก	ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๕๙	๓	๑.๙๘๖	๗.๐๖๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๗๙.๓๓๘	๒๘๒	.๒๘๑		
	รวม	๘๕.๒๙๗	๒๘๕			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๗๑๔	๓	.๒๓๘	๑.๙๔๓	.๐๒๓*
	ภายในกลุ่ม	๓๔.๕๑๘	๒๘๒	.๑๒๒		
	รวม	๓๕.๒๓๒	๒๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้าง
ความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน
ด้านหลักเสรีภาพ และด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้าน
หลักความเสมอภาค และด้านการปกครองโดยกฎหมาย ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามด้านหลักการอำนาจอิทธิพลเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ และด้านหลักเสียงข้างมาก ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) **จำแนกตามอายุโดยรวม**

(n=๒๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๕๑	๓.๔๕	๓.๔๑	๓.๓๑
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๕๑	-	-๐.๐๖	-๐.๑๐	-๐.๒๐*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๔๕		-	-๐.๐๖	-๐.๑๔
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๔๑			-	-๐.๑๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๑				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๑ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

(n=๒๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๕๕	๓.๗๓	๓.๕๐	๓.๓๘
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๕๕	-	๐.๑๘	-๐.๐๕	-๐.๑๗*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๗๓		-	-๐.๒๓*	-๐.๓๕*
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๕๐			-	-๐.๑๒
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ
การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา
ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) **จำแนกตามอายุ**
ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๒๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๗	๓.๔๕	๓.๓๒	๓.๐๖
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๔๗	-	-๐.๐๒	-๐.๑๕	-๐.๔๑*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๔๕		-	-๐.๓๓*	-๐.๓๙*
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๓๒			-	-๐.๒๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๐๖				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๑๘ – ๕๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปีขึ้นไป และอายุ ๔๑-๕๐ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) **จำแนกตามอายุ ด้านหลักเสียงข้างมาก**

(n=๒๘๖)

อายุ	$\bar{X}$	๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๕๔	๓.๒๑	๓.๓๒	๓.๕๘
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๕๔	-	-๐.๓๓*	-๐.๒๒	๐.๐๔
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๒๑		-	๐.๑๑	๐.๓๗*
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๓๒			-	๐.๒๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๕๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปีขึ้นไป และอายุ ๔๑-๕๐ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๒๘๖)				
ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๔	๓.๖๔	๐.๔๑	มาก
ปริญญาตรี	๑๔๗	๓.๔๕	๐.๓๔	มาก
ปริญญาโท	๘๑	๓.๓๖	๐.๒๙	ปานกลาง
ปริญญาเอก	๔	๓.๕๐	๐.๔๒	มาก
โดยรวม	๒๘๖	๓.๔๖	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๔๖$)

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ
การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **จำแนกตามระดับ
การศึกษา**

(n = ๒๘๖)

การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครอง		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักการ อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๘.๖๒๖	๓	๒.๘๗๕	๑๓.๕๓๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๕๙.๙๒๒	๒๘๒	.๒๑๒		
	รวม	๖๘.๕๔๗	๒๘๕			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๘๗	๓	๑.๔๙๖	๖.๔๖๔	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๖๕.๒๔๔	๒๘๒	.๒๓๑		
	รวม	๖๙.๗๓๐	๒๘๕			
๓. ด้านหลักความ เสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๓๓	๓	.๘๔๔	๓.๐๒๓	.๐๓๐*
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๗๙๐	๒๘๒	.๒๗๙		
	รวม	๘๑.๓๒๓	๒๘๕			
๔. ด้านหลักการ ปกครองโดย กฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๔๔	๓	.๖๔๘	๒.๓๓๑	.๐๗๔
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๓๘๘	๒๘๒	.๒๗๘		
	รวม	๘๐.๓๓๒	๒๘๕			
๕. ด้านหลักเสียง ข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	.๔๙๔	๓	.๑๖๕	.๕๔๘	.๖๕๐
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๘๐๒	๒๘๒	.๓๐๑		
	รวม	๘๕.๒๙๗	๒๘๕			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๒๕	๓	.๘๔๒	๗.๒๕๖	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๒.๗๐๗	๒๘๒	.๑๑๖		
	รวม	๓๕.๒๓๒	๒๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ และด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามด้านหลักการอำนาจอิทธิพลเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ และด้านหลักความเสมอภาค ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) **จำแนกตามอายุโดยรวม**

(n=๒๘๖)					
ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		๓.๖๔	๓.๔๕	๓.๓๖	๓.๕๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๖๔	-	๐.๑๙*	-๐.๒๘*	-๐.๑๔
ปริญญาตรี	๓.๔๕		-	-๐.๐๙	๐.๐๕
ปริญญาโท	๓.๓๖			-	๐.๑๔
ปริญญาเอก	๓.๕๐				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีมีการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

(n=๒๘๖)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		๓.๘๙	๓.๕๖	๓.๔๑	๓.๐๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๘๙	-	-๐.๓๒*	-๐.๔๘*	-๐.๘๙*
ปริญญาตรี	๓.๕๖		-	-๐.๑๕	-๐.๕๙*
ปริญญาโท	๓.๔๑			-	-๐.๔๑*
ปริญญาเอก	๓.๐๐				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๒๘๖)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		๓.๖๒	๓.๔๑	๓.๒๘	๓.๘๕
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๖๒	-	-๐.๒๑	-๐.๓๔*	๐.๒๓*
ปริญญาตรี	๓.๔๑		-	-๐.๑๓	-๐.๔๔*
ปริญญาโท	๓.๒๘			-	๐.๕๗*
ปริญญาเอก	๓.๘๕				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายคู่ด้วยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) จำแนกตามอายุ ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๒๘๖)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		๓.๖๗	๓.๔๘	๓.๔๐	๓.๓๕
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓.๖๗	-	-๐.๑๙	-๐.๒๗*	-๐.๓๒*
ปริญญาตรี	๓.๔๘		-	-๐.๐๘	-๐.๑๓
ปริญญาโท	๓.๔๐			-	-๐.๐๕*
ปริญญาเอก	๓.๓๕				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๔ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=๒๘๖)				
รายได้ต่อเดือน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๘๖	๓.๔๗	๐.๔๒	มาก
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๘๘	๓.๕๑	๐.๓๒	มาก
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๐๒	๓.๔๔	๐.๓๑	มาก
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๐	๓.๒๘	๐.๔๑	ปานกลาง
โดยรวม	๒๘๖	๓.๔๖	๐.๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมจำแนกตามรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๔๖$)

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ
การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ต่อ
เดือน

(n = ๒๘๖)

การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครอง		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักการ อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๓๖	๓	๑.๙๑๒	๘.๕๘๔	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๖๒.๘๑๒	๒๘๒	.๒๒๓		
	รวม	๖๘.๕๔๗	๒๘๕			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.๕๕๙	๓	.๑๘๖	.๗๕๙	.๕๑๘
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๑๗๒	๒๘๒	.๒๔๕		
	รวม	๖๙.๗๓๐	๒๘๕			
๓. ด้านหลักความ เสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๔๕	๓	.๓๘๒	๑.๓๔๓	.๒๖๑
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๑๗๘	๒๘๒	.๒๘๔		
	รวม	๘๑.๓๒๓	๒๘๕			
๔. ด้านหลักการ ปกครองโดย กฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	.๐๗๕	๓	.๐๒๕	.๐๘๘	.๙๖๗
	ภายในกลุ่ม	๘๐.๒๕๘	๒๘๒	.๒๘๕		
	รวม	๘๐.๓๓๒	๒๘๕			
๕. ด้านหลักเสียง ข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๕๓	๓	๑.๐๘๔	๓.๗๒๗	.๐๑๒*
	ภายในกลุ่ม	๘๒.๐๔๔	๒๘๒	.๒๙๑		
	รวม	๘๕.๒๙๗	๒๘๕			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๕๘๕	๓	.๑๙๕	๑.๕๘๗	.๑๙๓
	ภายในกลุ่ม	๓๔.๖๔๗	๒๘๒	.๑๒๓		
	รวม	๓๕.๒๓๒	๒๘๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
เสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
การวิจัย

ตารางที่ ๔.๒๔ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติ ทดสอบ	F	ค่า Sig	ผลการทดสอบ	
						สมมติฐาน ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	การเสริมสร้าง ความเข้าใจ การเมืองการ ปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	t-test	๐.๓๘๐	๐.๗๐๑	/	
๒	อายุ	การเสริมสร้าง ความเข้าใจ การเมืองการ ปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	F-test	๑.๙๔๓	.๐๒๓*	/	-
๓	ระดับ การศึกษา	การเสริมสร้าง ความเข้าใจ การเมืองการ ปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	F-test	๗.๒๕๖	.๐๐๐*	/	-
๔	รายได้ต่อ เดือน	การเสริมสร้าง ความเข้าใจ การเมืองการ ปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	F-test	๑.๕๘๗	.๑๙๓	-	/

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ประชาชนไม่รู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๓๐	ควรให้ความแก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๓๔

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามได้ข้อปัญหาเสนอแนะ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ได้เสนอแนะ ประชาชนไม่รู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน ๓๐ และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรให้ความแก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน ๓๔ คน

ตารางที่ ๔.๒๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ด้านหลักเสรีภาพ**

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง	๔๐	ควรออกไปรณรงค์เพื่อให้ใช้สิทธิในการ เลือกตั้ง	๓๖

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ได้เสนอแนะปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน ๔๐ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรออกไปรณรงค์เพื่อให้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน ๓๖ คน

ตารางที่ ๔.๒๗ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ด้านหลักความเสมอภาค**

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การปกครองระบอบประชาธิปไตย ต้องให้การมีเหตุมีผลด้วย	๕๖	ปกครองระบอบประชาธิปไตยควร ใช้หลักการของการมีเหตุมีผล	๕๓

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค ดังนี้คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องให้การมีเหตุมีผลด้วย จำนวน ๕๖ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ปกครองระบอบประชาธิปไตยควรใช้หลักการของการมีเหตุมีผล จำนวน ๕๓ คน

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม**

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การปฏิบัติตามหลักกฎหมายนั้นต้อง สร้างความสัมพันธ์ด้วย	๔๔	ปฏิบัติตามหลักกฎหมายควรต้องสร้าง ความสัมพันธ์	๔๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามได้ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ดังนี้คือ การปฏิบัติตามหลักกฎหมายนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วย จำนวน ๔๔ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ปฏิบัติตามหลักกฎหมายควรต้องสร้างความสัมพันธ์ จำนวน ๔๕ คน

ตารางที่ ๔.๒๙ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ด้านหลักเสียงข้างมาก**

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การพูดเสียงข้างมากต้องไม่ยอมรับ สิทธิของเสียงข้างน้อย	๕๒	ควรยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อย ด้วย	๕๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมากได้เสนอแนะปัญหาและข้อเสนอแนะ ความสำคัญดังนี้คือ การพูดเสียงข้างมากต้องไม่ยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อย จำนวน ๕๒ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย จำนวน ๕๕ คน

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยพบว่า ประชาชนเสนอแนะปัญหาคือ ประชาชนไม่รู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเสนอแนะแนวทางควรให้ความแก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านหลักเสรีภาพในการปฏิบัติ พบว่า ประชาชนเสนอแนะปัญหาคือ ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง โดยเสนอแนะแนวทางดังนี้ ควรออกไปรณรงค์เพื่อให้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า ประชาชนเสนอแนะปัญหาคือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องมีการมีเหตุมีผลด้วย โดยเสนอแนะแนวทางดังนี้ ปกครองระบอบประชาธิปไตยควรใช้หลักการของการมีเหตุมีผล

ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนเสนอแนะปัญหาคือ การปฏิบัติตามหลักกฎหมายนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วย โดยเสนอแนะแนวทางดังนี้ ปฏิบัติตามหลักกฎหมายควรต้องสร้างความสัมพันธ์

ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่า ประชาชนเสนอแนะปัญหาคือ การพูดเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย โดยเสนอแนะแนวทางควรยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย

๔.๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การสังเคราะห์ผลสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน ๕ ด้าน คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม และด้านหลักเสียงข้างมาก มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างและข้อเสนอแนะในการแก้ไข

๑. ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนของประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

๑) การปกครองประเทศซึ่งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยถือว่าเสียงของประชาชนเป็นเสียงส่วนใหญ่และอำนาจนั้น ย่อมเป็นของประชาชนทุกคนและขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วยว่าเข้าใจหลักอำนาจอธิปไตยนั้นมากน้อยเพียงใด อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม^{๗๗}

๒) อำนาจอิสระในการปกครองประเทศซึ่งเป็นของประชาชนชาวไทยทุกคนเพราะเสียงของประชาชนส่วนใหญ่โดยผ่านตัวแทนคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจากเสียงของการลงประชามติของประชาชน^{๗๘}

๓) อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนหรือเป็นของชาติ จึงมีการผสมผสานอำนาจแต่ละด้านเข้าด้วยกัน โดยการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญในการให้ประชาชนได้แสดงสิทธิของความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย หรือ การออกเสียงเลือกตั้ง ทุกระดับ ทุกตำแหน่ง เป็นสิทธิของประชาชนไม่ใช่เป็นเพียงแค่หน้าที่เท่านั้น แต่ต้องแสดงความรับผิดชอบ^{๗๙}

๔) ประชาชนทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยเองในกิจการทั้งปวงโดยตรง หรืออาจจัดการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยโดยอ้อม คือ ให้ประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นทำการแทนตน จึงเป็นสัญญาประชาคม ที่นักการเมืองมองเห็นว่า สังคมเกิดจากความยินยอมพร้อมใจกันของมนุษย์ การที่มนุษย์ทุกคนยินยอมมารวมเป็นสังคมนั้น ก่อให้เกิดสัญญาประชาคมขึ้นซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะทำสัญญากับคนอื่น ๆ หรือทุกคน^{๘๐}

๕) การแสดงความเป็นใหญ่ และเป็นอิสระ ไม่ขึ้นต่อใคร หรือต้องเชื่อฟังคำสั่งคำบัญชาของผู้ใดที่เหนือตนโดยปราศจากความยินยอมของตนอำนาจอธิปไตย ย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละระบอบการปกครองของประเทศนั้นๆ ดังนั้น ประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยจะเป็นของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนคือผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศโดยผ่านตัวแทนคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร^{๘๑}

๖) เราทุกคนจะยินยอมและมอบอำนาจทุกอย่างที่มีอยู่ร่วมกัน ภายใต้อำนาจอิสระของเจตนารมณ์ร่วมกันของสังคม และเราก็จะได้รับส่วนในฐานะที่เป็นประชาชนที่แยกจากกันมิได้ของส่วนรวม ผู้เข้าร่วมแต่ละคนรวมกับทุกคนไม่ใช่กับใครคนใดคนหนึ่ง ไม่คิดเชื่อฟังใครนอกจากตัวเอง และยังคงมีเสรีภาพเหมือนเมื่อก่อนที่ยังไม่ได้เลือกตั้ง^{๘๒}

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายสุโชติ อัสวโนดม, นายกเทศมนตรีตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายปราบพาล พุศรี, รักษาราชการแทนปลัดเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นางสาวสุทธีลล่อ, ผู้อำนวยการกองคลัง, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

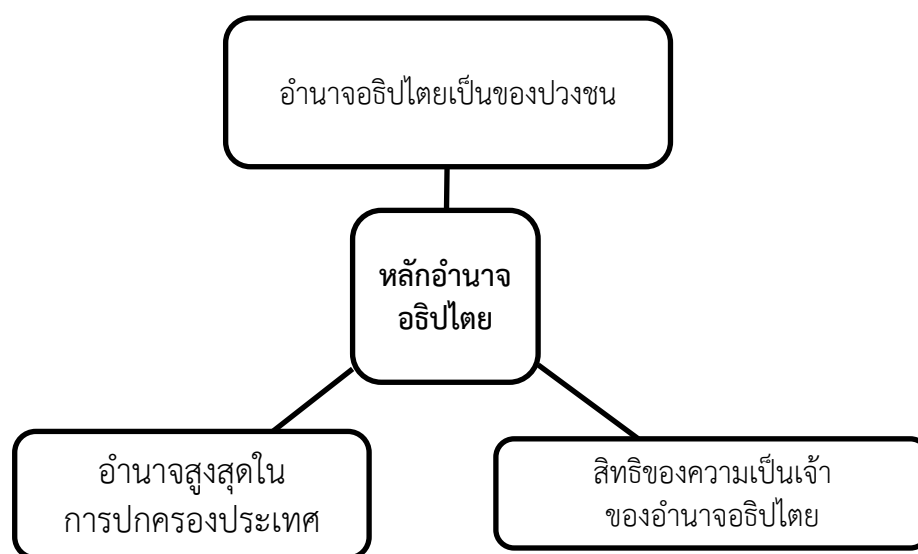
^{๘๑} สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทียงธรรม, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม, หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๗) มีความสมบูรณ์เด็ดขาด คือ ต้องไม่ถูกจำกัดจากสิ่งใด ๆ ถือเป็นอำนาจที่เด็ดขาด และบริบูรณ์ในตัวเอง โดยไม่มีอำนาจใดมาลบล้างได้ ความครอบคลุมทั่วไปรอบด้าน คือ การแผ่ขยายไปยังทุกคน ทุกกลุ่มคนภายในรัฐ ความยืนยงถาวร และจะต้องอยู่ตลอดไปคู่กับรัฐเสมอโดยไม่สูญสลาย ความเป็นรัฐ ความไม่อาจถูกแบ่งแยก เนื่องจากเป็นอำนาจสูงสุดเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นอำนาจทางนามธรรม แต่สามารถแบ่งแยกตามหน้าที่ ซึ่งประเทศไทยได้จัดรูปแบบการใช้อำนาจอธิปไตยตามระบบรัฐสภาคือ องค์กฤษฎีกาบัญญัติ องค์การบริหารและองค์การตุลาการ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันเป็นต้น^{๘๓}

๘) อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชนชาวไทย ย่อมส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชน เป็นการแสดงให้เห็นถึงว่า คนไทยสนใจในการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น ประกอบกับปัจจุบันประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น เพราะการเมืองเป็นเรื่องของคนไทยทั้งชาติ และอีกไม่นานเราคงเห็นอนาคตอันสดใสของการเมืองไทย^{๘๔}

สรุปได้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยถือว่าเสียงของประชาชนเป็นเสียงส่วนใหญ่และอำนาจนั้น ย่อมเป็นของประชาชนทุกคนและขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วยว่าเข้าใจหลักอำนาจอธิปไตย อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย

แผนภาพที่ ๔.๑ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

^{๘๓}สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนันท์รัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๔}สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน, รองประธานสภาเทศบาล. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๒. ด้านหลักเสรีภาพ

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อหลักเสรีภาพของประชาชนนั้นมี ดังนี้

๑) เป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องโดยให้ผู้อื่นกระทำการหรือละเว้นกระทำการอันใดอันหนึ่ง และอำนาจที่ถูกต้องใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นในการตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามสิทธิเสรีภาพของตนเองโดยปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำของบุคคลอื่น^{๘๕}

๒) เป็นสิทธิทั่วไปโดยสิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุดที่ได้บัญญัติให้การรับรองคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคลในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใดสิทธิจะเกิดขึ้นโดยกฎหมายเท่านั้น เนื่องจากสิทธิเป็นเรื่องของอำนาจและหน้าที่ที่จะบังคับต่อบุคคลอื่นหรือรัฐ^{๘๖}

๓) เสรีภาพคือ ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น ที่ปราศจากการถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง บุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมมีเสรีภาพอยู่ตราบเท่าที่เขาไม่ถูกบังคับให้กระทำในสิ่งที่เขาไม่ประสงค์จะกระทำและไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่เขาประสงค์^{๘๗}

๔) เสรีภาพ เป็นประโยชน์ซึ่งบุคคลได้มาโดยปราศจากหน้าที่ในทางกฎหมาย ต่อตนเอง เป็นสิ่งที่บุคคลอาจทำได้และจะไม่ถูกป้องกันขัดขวางโดยกฎหมาย และเป็นประโยชน์ที่บุคคลจะกระทำการใดๆ^{๘๘}

๕) มีความแตกต่างจากสิทธิ เป็นอำนาจที่บุคคลใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น โดยการเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นประโยชน์แก่ตน แม้ว่าการที่กฎหมายรับรองเสรีภาพอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่บุคคลย่อมมีผลก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้อื่น^{๘๙}

๖) สภาวะการณ์ของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของบุคคลอื่น หรือปราศจากการหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง ย่อมมีเสรีภาพอยู่เท่าที่บุคคลนั้นไม่ถูกบังคับให้ต้องกระทำในสิ่งที่ไม่ประสงค์จะกระทำ และไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่บุคคลประสงค์ที่จะกระทำ^{๙๐}

^{๘๕}สัมภาษณ์ นายสุโชติ อัสวโนดม, นายกเทศมนตรีตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๖}สัมภาษณ์ นายปราบพาล พุศรี, รักษาราชการแทนปลัดเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๗}สัมภาษณ์ นางสาว สุธิธล่อ, ผู้อำนวยการกองคลัง, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

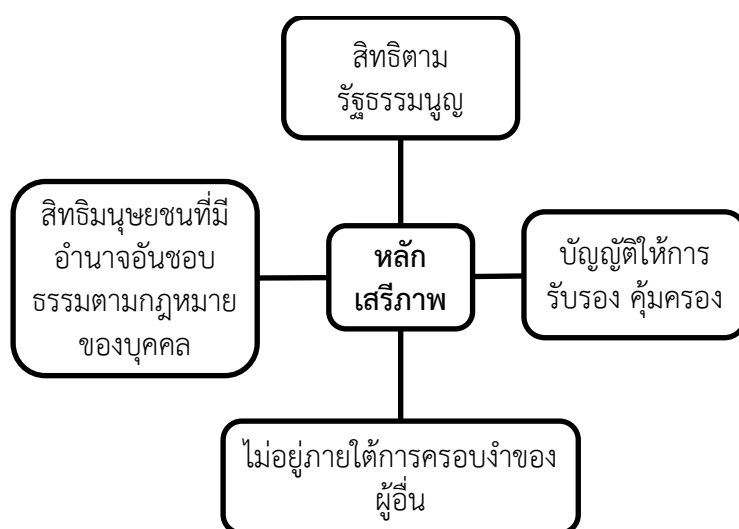
^{๘๘}สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๘๙}สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทีย ยงธรรม, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๐}สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม, หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๗) เสรีภาพนั้น อาจไม่ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นและเสรีภาพในการนับถือศาสนา ซึ่งบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการที่จะนับถือศาสนาหรือไม่นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในแง่นี้มิได้ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่น^{๙๑}

๘) เสรีภาพที่จะกระทำการตามสิทธิของตนเองในการทำกิจกรรมประจำวันหรือกิจการ เพราะว่าสิทธิเป็นตัวบ่งชี้ความสำคัญถึงระดับความมีเสรีภาพ อาทิคำว่า สิทธิมนุษยชนที่มีอำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมายของบุคคลที่จะกระทำหรือไม่กระทำการต่างๆ โดยปลอดจากการรบกวนขัดขวางของรัฐ หรือบุคคลอื่น^{๙๒}

แผนภาพที่ ๔.๒ ด้านหลักเสรีภาพเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๓. ด้านหลักความเสมอภาค

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อหลักความเสมอภาคของประชาชนนั้นมี ดังนี้

๑) ความเสมอภาคนั้นหากมองในอีกแง่มุมหนึ่งแล้วก็คือสิทธิของราษฎรที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน มีบัญญัติรับรองไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยแทบทุกรัฐ ตามหลักรัฐธรรมนูญนี้หลักองค์กรต่างๆ^{๙๓}

^{๙๑}สัมภาษณ์ นายสุกกร เดชนันท์รัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๒}สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน, รองประธานสภาเทศบาล. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๓}สัมภาษณ์ นายสุกกร เดชนันท์รัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๒) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคนที่อาจกล่าว อ้างกับการกระทำใดๆของรัฐได้ หากเรื่องนั้นมิได้มีการกำหนดไว้ในหลักความเสมอภาคเฉพาะเรื่อง แต่หากเรื่องใดมีหลักความเสมอภาคเฉพาะเรื่องกำหนดไว้แล้วก็ให้พิจารณาไปตาม หลักความเสมอภาคเฉพาะเรื่องนั้นๆ^{๙๔}

๓) ความเสมอภาคนั้นในกฎหมายรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ว่าจะเป็นการศึกษา, การบริการสาธารณสุข, การค้า, การลงทุน การได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสมอภาคบุคคลย่อมเสมอภาคกัน ในกฎหมายและการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติจากเหตุแห่งความแตกต่าง^{๙๕}

๔) เป็นสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญก็ให้เรื่องความเสมอภาคมาเป็นอันดับแรกเพราะหลักความเสมอภาคเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยปฏิบัติราชการแล้วนั้นต้องไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดเป็นพิเศษ และจะต้องเท่าเทียมและเสมอภาคกันทุกกลุ่ม^{๙๖}

๕) เสมอภาคตามหลักสิทธิมนุษยชน หมายถึง ความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในการได้รับสิทธิพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการปฏิบัติต่อกันระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ด้วยความเคารพต่อสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ความหมายตามหลักกฎหมาย^{๙๗}

๖) ความเสมอภาคหลักการพื้นฐานของความยุติธรรม ที่กำหนดให้มีการปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ เท่าเทียมกันความหมายตามระบอบประชาธิปไตยการที่ประชาชนทุกคนในประเทศมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันในเรื่องสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน^{๙๘}

๗) คือความเท่าเทียมกันทางสังคมของสมาชิกทุกคนในสังคม การไม่เลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่างทางอัตลักษณ์ของบุคคล หรือ กล่าวได้ว่า ถิ่นกำเนิด ชชาติพันธุ์ ภาษา ผิวสี เพศ ศาสนา รายได้หรือทรัพย์สิน ชนชั้น วรรณะ ความสมบูรณ์ของร่างกาย สุขภาพ ความคิดเห็นที่แตกต่างการถูกตัดสินว่ากระทำผิด ไม่เป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกัน ในอุดมคติความเสมอภาคทางสังคมไม่ควรเป็นการบังคับผ่านกฎหมาย แต่เป็นสำนึกในความเคารพต่อความเป็นมนุษย์ที่ควรเกิดขึ้นในแต่ละบุคคลเอง^{๙๙}

๘) คือความเท่าเทียมกันของโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะของรัฐ และไม่ถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เช่น โอกาสได้รับการศึกษา โอกาสได้รับการจ้างงานโอกาสใน

^{๙๔}สัมภาษณ์ นายปราบพล พุศรี, รักษาการแทนปลัดเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๕}สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, ผู้อำนวยการกองคลัง, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

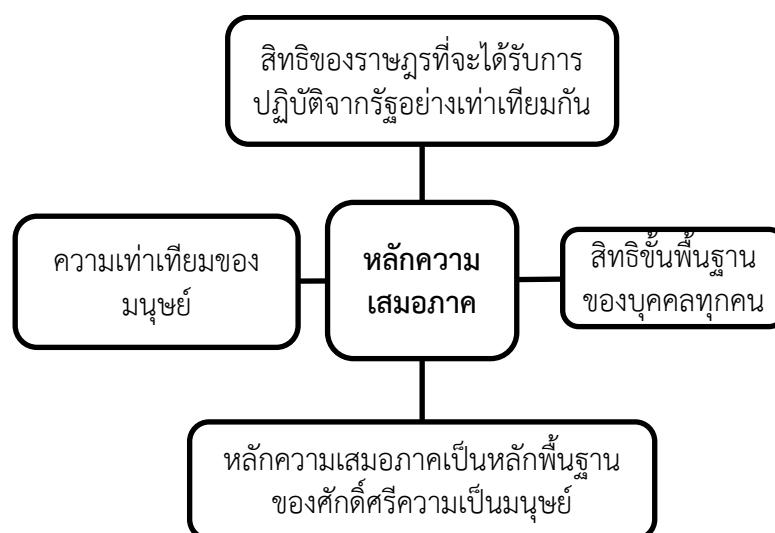
^{๙๖}สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๗}สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทียงธรรม, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๘}สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม, หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๙๙}สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนันท์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

การเข้าถึงบริการสาธารณสุข ได้แก่ โอกาสในการได้รับการฉีดวัคซีน และ โอกาสในการเข้าถึงการรักษาโรค เป็นต้น^{๑๐๐}

แผนภาพที่ ๔.๓ ด้านหลักความเสมอภาคเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๔. ด้านหลักหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อหลักหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ของประชาชนนั้นมี ดังนี้

๑) หลักนิติธรรม เป็นการปกครองประเทศโดยกฎหมายเพื่อให้ประชาชนมีความเสมอภาคกันซึ่งกระบวนการเสริมสร้างหลักนิติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมจะเป็นกระบวนการเสริมสร้างทางด้านวัฒนธรรมด้านสังคมและด้านการเมืองพร้อมๆกันไปอีกทั้งยังเป็นการแสดงสปิริตของความเป็นประชาธิปไตยในการที่จะบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองนั่นเอง^{๑๐๑}

๒) หลักนิติธรรมเป็นเสาหลักสำคัญของการพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนมีความสอดคล้องกับหลักการและกลไกการปรองดองสมานฉันท์โดยแนวทางวิถีพุทธในสังคมไทย ซึ่งสามารถใช้เป็นนวัตกรรมกลไกการสร้างความปลอดภัยและสันติภาพ

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน, รองประธานสภาเทศบาล, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนั้นทรรัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

โดยวิธีพุทธเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางสังคมที่มุ่งสู่การสร้างสังคมธรรมาธิปไตยขึ้นในประเทศไทยได้สำเร็จ^{๑๐๒}

๓) หลักนิติธรรมคือการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หลักไม่มีความผิด และไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา เป็นต้น หลักการเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการพื้นฐานของบรรดารัฐเสรีประชาธิปไตย ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อจำกัดการใช้อำนาจของรัฐและมุ่งคุ้มครองบุคคลจากการใช้อำนาจของรัฐทั้งหลาย ดังนั้น รัฐที่ปกครองโดยกฎหมายทั้งหลายไม่ว่าจะเรียกว่า “นิติธรรม”^{๑๐๓}

๔) การเคารพเชื่อฟังต่อกฎหมาย การที่รัฐบาลต้องปกครองด้วยกฎหมายและอยู่ภายใต้กฎหมาย ดังวลีที่ว่า “รัฐบาลโดยกฎหมายมิใช่โดยตัวบุคคล” หมายถึงรัฐบาลไม่มีอำนาจตามอำเภอใจ การดำเนินการควรเป็นไปตามกฎหมาย โดยที่หลักอุดมคตินี้ในความหมายซึ่งกว้างที่สุดจะกำกับอยู่ด้วยหลักนามธรรมสำคัญอันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความเป็นกลางความเป็นระเบียบแบบแผนและความแน่วแน่หรือความสามารถคาดหมายได้ที่จะประกอบเกาะเกี่ยวกันอยู่ในกฎเกณฑ์ที่รัฐตราออกมาใช้เป็นกฎหมายและดูเหมือนจากหลักนามธรรมเหล่านี้เองเป็นตัวกำเนิดต่อสิ่งที่ถือว่าเป็น “คุณลักษณะสำคัญ” ที่จะแสดงออกถึงการมีหรือยึดมั่นในหลักนิติธรรม ^{๑๐๔}

๕) หลักนิติธรรมจะเป็นหลักเกี่ยวกับกลไกการใช้กฎหมายตั้งแต่วิธีการควบคุมดุลพินิจการวางหลักให้การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองต้องมีฐานทางกฎหมายและการกำหนดกระบวนการในการออกกฎหมายหรือคำสั่ง^{๑๐๕}

๖) หลักอันเป็นพื้นฐานในการที่จะบัญญัติกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม หรือความยุติธรรมขึ้นในบ้านเมืองโดยใช้กฎหมายเป็นหลัก หลักนิติธรรมไทยจึงหมายถึงหลักนิติธรรมที่เป็นหลักพื้นฐานในการบัญญัติกฎหมายไทยให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม^{๑๐๖}

๗) หลักพื้นฐานในการที่จะบัญญัติกฎหมายมาใช้กับประชาชนต้องเป็นกฎหมายที่ดีมีความยืดหยุ่น ชัดเจน เสมอภาค เป็นธรรม ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ สามารถปรับใช้กับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อสร้างความยุติธรรม ไม่เป็นการออกกฎหมายตามอำนาจ^{๑๐๗}

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ นายปราบพล พุศรี, รักษาการแทนปลัดเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ นางสาวสุทิธล่อ, ผู้อำนวยการกองคลัง, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

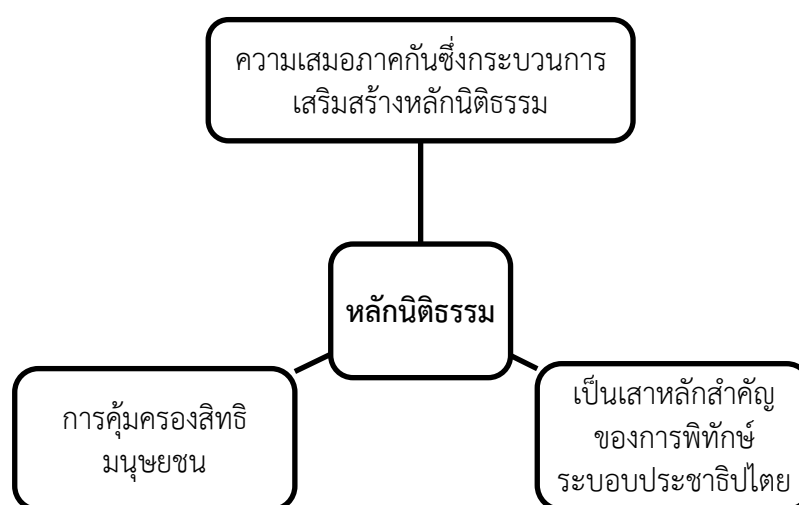
^{๑๐๕} สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทียธรรม, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม, หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนันทรรัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๘) หลักนิติธรรมที่มีประสิทธิภาพนั้นจะช่วยลดคอร์รัปชัน เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาพยาบาล การศึกษา ป้องกันประชาชนจากการกระทำที่เป็นอันตรายไม่ว่าเล็กหรือใหญ่การเสริมสร้างให้เกิดหลักนิติธรรมจึงเป็นเป้าหมายหลักของรัฐ^{๑๐๘}

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม คือ การดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมายที่มีหลักการและเหตุผลชัดเจน มีวิธีการต่อสู้กันทางเหตุผล ทำให้ได้ข้อสรุปที่ปราศจากข้อโต้แย้งจึง เป็นหลักที่โปร่งใส ปราศจากการคอร์รัปชัน และเป็นหลักที่ก่อให้เกิดความเสมอภาคมากที่สุด เพราะการดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมายจะไม่มีแบ่งชนชั้นวรรณะ จึงเป็นที่สบายใจสำหรับผู้ถูกกระทำในการดำเนินคดีกับผู้กระทำมากที่สุด

แผนภาพที่ ๔.๔ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเสียงข้างมากของประชาชนนั้นมี ดังนี้

๑) เสียงข้างมากหมายถึงฝ่ายที่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่ากัน เป็นหลักประกันว่าผลการเลือกเป็นไปตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ คนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์มาก หากคนจำนวนมากไม่ออกมาใช้สิทธิ์ใช้เสียงย่อมสะท้อนความปกติบางอย่าง^{๑๐๙}

๒) ความเห็นหรือทัศนะของเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการรับฟัง เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย หรือผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างเผยแพร่ทัศนะหรือแนวความคิดของเขาและต้องรักษาผลประโยชน์ของ

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน, รองประธานสภาเทศบาล, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนั้นทรรัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

เสียงข้างน้อย ไม่ใช่แค่รับฟังแล้วผ่านไปผลการตัดสินใจต้องสะท้อนความต้องการของสมาชิก “ทุกคน” ไม่ใช่แค่บางคนบางกลุ่ม^{๑๑๐}

๓) การตัดสินใจใดๆ จะต้องมั่นใจว่าเป็นการตัดสินใจของคนส่วนใหญ่ และตัดสินใจด้วยความเข้าใจ ใช้เหตุผล มีสำนึกต่อตัวเองต้องรักษาผลประโยชน์ของเสียงข้างน้อย ไม่ใช่แค่รับฟังแล้วผ่านไป^{๑๑๑}

๔) เสียงข้างมากในระบอบประชาธิปไตย เป็นคะแนนเสียงที่สมาชิกใช้ลงมติ ที่มีมากเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมนั้น เพื่อวินิจฉัย หรือลงมติสนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง^{๑๑๒}

๕) เสียงข้างมากในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมคณะกรรมการธิการ รวมทั้งเสียงข้างมากในการออกเสียงประชามติของประชาชนโดยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรมีความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญที่จะจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน^{๑๑๓}

๖) เสียงข้างน้อยในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การประชุมรัฐสภา และการประชุมคณะกรรมการธิการ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ยึดเอาเสียงข้างมากเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามเสียงข้างน้อยก็เชื่อว่าจะถูกกลະเลยหรือถูกมองข้ามไป^{๑๑๔}

๗) หลักการที่ใช้เสียงส่วนมากของสมาชิกในที่ประชุมนั้นหรือในสังคมนั้น เป็นที่ยุติในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสาธารณะที่ถกเถียงหรือขัดแย้งกันการเคารพรับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของเสียงข้างน้อย ไม่ละเมิดหรือก้าวก่ายสิทธิของเสียงข้างน้อย เป็นการเปิดโอกาสให้เสียงข้างน้อยยังคงสิทธิเสรีภาพ ที่จะนำเสนอแนวคิดตนเองต่อสังคม จนอาจกลายมาเป็นเสียงข้างมากได้ในอนาคต^{๑๑๕}

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นายปราบพล พุศรี, รักษาการแทนปลัดเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ นางสาวสุทิหล่อ, ผู้อำนวยการกองคลัง, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

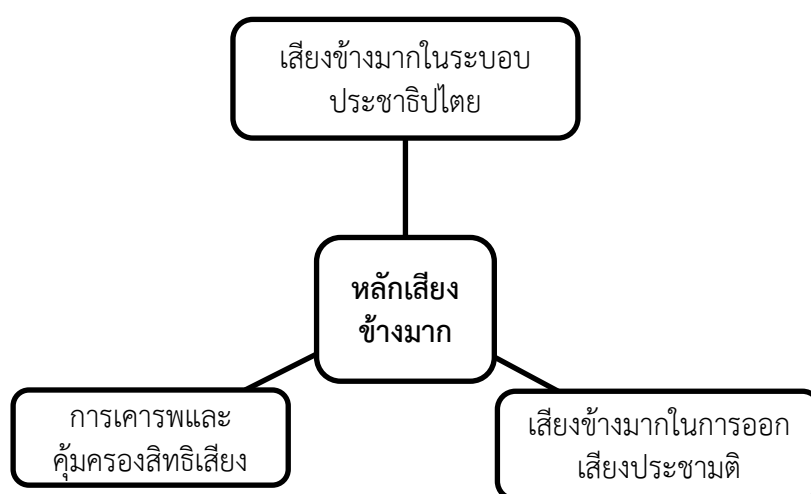
^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทียธรรม, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม, หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนันท์รัตน์, นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๘) เสียงข้างมากเป็นการสะท้อนถึงความต้องการหรือเป็นข้อเรียกร้องของประชาชน ซึ่งการยึดหลักการถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์นี้ต้องกระทำควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองสิทธิเสียงข้างน้อยด้วย^{๑๑๖}

สรุปได้ว่า เสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการรับฟัง ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่ากัน และตัดสินใจด้วยความเข้าใจ ใช้เหตุผล มีสำนึกต่อตัวเองต้องรักษาผลประโยชน์ของเสียงข้างน้อย การยึดหลักการถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์นี้ต้องกระทำควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองสิทธิเสียงข้างน้อย

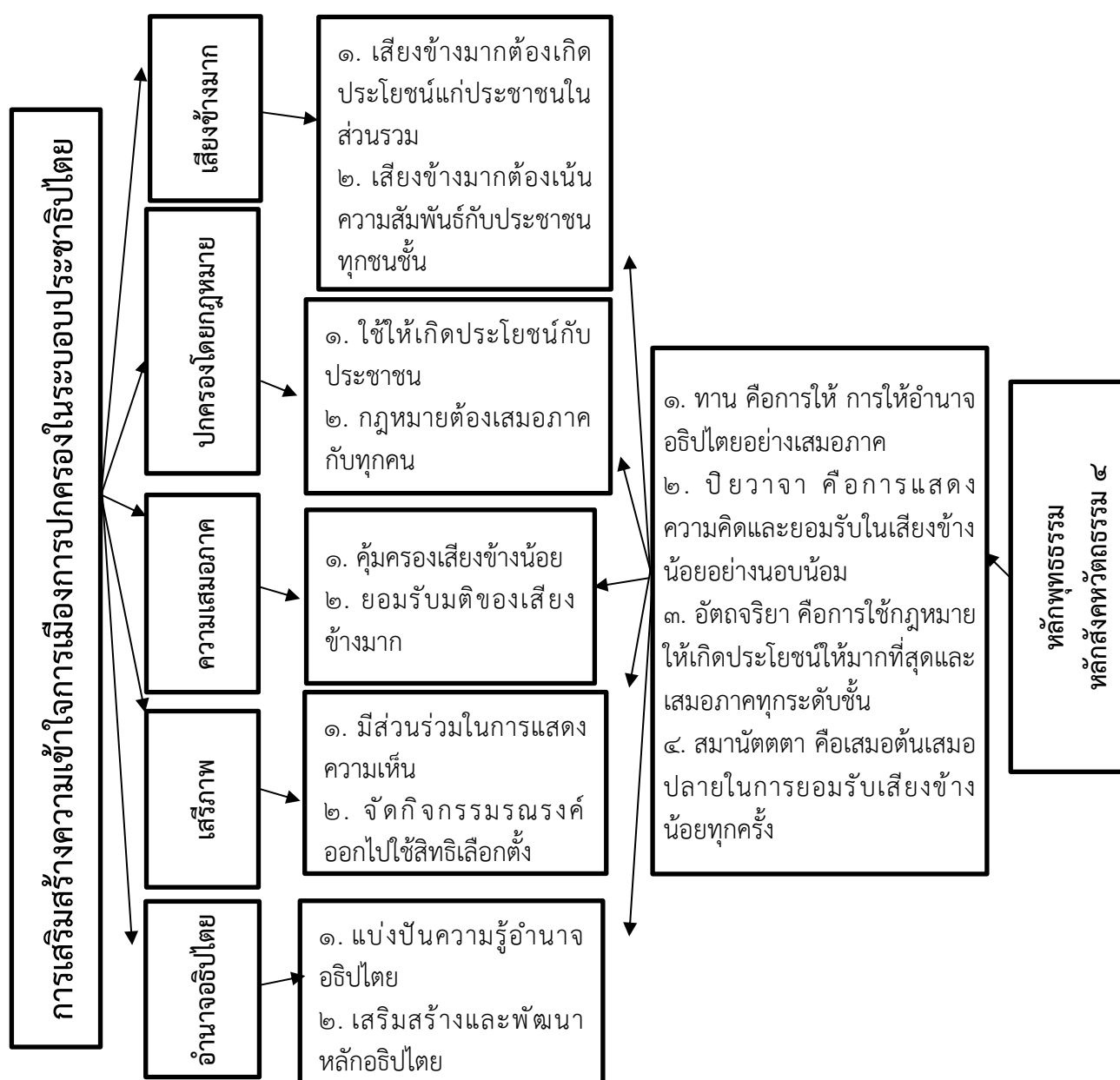
แผนภาพที่ ๔.๕ ด้านหลักเสียงข้างมาก เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

^{๑๑๖}สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน, รองประธานสภาเทศบาล, ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ที่ได้จากการศึกษา เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์จริง ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๖

แผนภาพที่ ๔.๖ แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากสอบถามและสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์จริง ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๗

แผนภาพที่ ๔.๗ แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบดังนี้

การเสริมสร้างความเข้าใจ หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้วยหลักสังคหวัตถุพบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เกี่ยวกับอำนาจความรู้และความเข้าใจการอยู่ในสังคม

การเสริมสร้างความเข้าใจ หลักเสรีภาพ ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกคนมีเสรีภาพเท่าเทียมกันในการแสดงออก

การเสริมสร้างความเข้าใจ หลักความเสมอภาค ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและการบังคับใช้ ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

การเสริมสร้างความเข้าใจ หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องการเคารพเสียงส่วนน้อย โดยการใช้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรม

การเสริมสร้างความเข้าใจ หลักเสียงข้างมาก ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้และเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย

โดยในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) โดยประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนทั้งหมด ๒๘๖ คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการ ทดสอบค่าเอฟ (F-Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุป

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อ

๕.๑ สรุป

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖ มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗ ตามลำดับ

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($\bar{X}=3.57$) รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X}=3.49$) ด้านหลักเสรีภาพ ($\bar{X}=3.42$) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย ($\bar{X}=3.42$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ($\bar{X}=3.42$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การแบ่งปันองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.86$) รองลงมาได้แก่ การรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนจะเสริมสร้างให้อำนาจอธิปไตยมีการพัฒนา ($\bar{X}=3.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ประชาชนรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.35$) ตามลำดับ

ด้านหลักเสรีภาพ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลในการเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.53$) รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง ตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X}=3.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ความร่วมมือหรือแรงจูงใจในการให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.20$) ตามลำดับ

ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและการบังคับใช้ ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X}=3.70$) รองลงมาได้แก่ ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนต้องรู้สิทธิและตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X}=3.15$) ตามลำดับ

ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การใช้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนและสังคม ($\bar{X}=3.46$) รองลงมาได้แก่ การปกครองโดยยึดกฎหมาย เป็นการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของคนในสังคม ($\bar{X}=3.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การยึดหลักกฎหมายในการปกครอง ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชน ($\bar{X}=3.33$) ตามลำดับ

ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ หลักเสียงข้างมากต้องสร้างให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนรวม ($\bar{X}=3.52$) รองลงมาได้แก่ เสียงข้างมากต้องเน้นความสัมพันธ์แก่ประชาชนทุกชนชั้น ($\bar{X}=3.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สิทธิของเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย ($\bar{X}=3.19$) ตามลำดับ

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะของประชาชนต่อ ดังนี้

๑) ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนไม่รู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ความร่วมมือในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
 - ๓) ด้านหลักความเสมอภาค การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องมีการมีเหตุผลด้วย
 - ๔) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การปฏิบัติตามหลักกฎหมายนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วย
 - ๕) ด้านหลักเสียงข้างมากการพูดเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกได้ดังนี้
- ๑) ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ควรให้ความแก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ควรออกไปรณรงค์เพื่อให้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
 - ๓) ด้านหลักความเสมอภาค การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องมีการมีเหตุผลด้วย
 - ๔) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายควรต้องสร้างความสัมพันธ์
 - ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ควรยอมรับสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ จากผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนรู้จักการแบ่งปันความรู้ และรู้ว่าในหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและเป็นประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กรุณา ชันทอง** ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก^{๑๑๗}

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านการปกครองอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความรู้ในหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน และเข้าใจว่าการรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนจะเสริมสร้างให้อำนาจอธิปไตยมีการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และ**

^{๑๑๗} กรุณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง^{๑๑๘}

ด้านหลักเสรีภาพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมรณรงค์ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล^{๑๑๙}

ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนเข้าใจและคุ้มครองเสียงข้างน้อย ซึ่งประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเสมอภาค อยู่ในระดับมาก^{๑๒๐}

ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า การใช้หลักกฎหมายต้องทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชน การใช้กฎหมายบังคับต้องเสมอภาคกับทุกคน การใช้กฎหมายหลักนิติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุหงา ทาระพันธ์** ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๙” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก^{๑๒๑}

^{๑๑๘}พรภิรมณ์ ศรีทองคำ, “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘).

^{๑๑๙}พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, **JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE** Vol.9 No.2 (July – December 2015).

^{๑๒๐}พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, **JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE** Vol.9 No.2 (July – December 2015).

^{๑๒๑}บุหงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๙”, **สารนิพนธ์ ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการเสริมสร้างความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า หลักเสียงข้างมากต้องสร้างให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนรวม เสียงข้างมากต้องเน้นความสัมพันธ์แก่ประชาชนทุกชนชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จรรุญ แคนนาเลิศ** ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา” ผลการศึกษา พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสาน ในตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับประเทศ และท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมืองที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดกระดุมหรือการติดสติ๊กเกอร์เพื่อการสนับสนุน^{๑๒๒}

๕.๒.๒ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากผลการทดสอบสมมุติฐาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

๑. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระขรรค์ชัย สุจุฑาโฒ (เจริญศิลป์)** ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ” ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่แตกต่างกัน^{๑๒๓}

๒. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มี

^{๑๒๒}จรรุญ แคนนาเลิศ, “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา”, **การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชารัฐศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

^{๑๒๓}พระขรรค์ชัย สุจุฑาโฒ (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาล สุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๑๒๔}

๓. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชุตติเดช สุวรรณมณี** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๑๒๕}

๔. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนทุกช่วงรายได้ ต่างก็มีความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้จากการมีส่วนร่วมในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระขรรค์ชัย สุสุทโธ (เจริญศิลป์)** ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของ ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่แตกต่างกัน^{๑๒๖}

^{๑๒๔}พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^{๑๒๕}ชุตติเดช สุวรรณมณี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอยะรัง จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๒๖}พระขรรค์ชัย สุสุทโธ (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนส่งเสริมการให้ความรู้ในหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน

ด้านหลักเสรีภาพ หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ด้านหลักความเสมอภาค หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนยอมรับเสียงส่วนใหญ่เคารพเสียงข้างน้อย

ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชน

ด้านหลักเสียงข้างมาก หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนส่งเสริมเสียงข้างมากต้องสร้างประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมการให้ประชาชนได้เรียนรู้หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชนที่แท้จริง

ด้านหลักเสรีภาพ หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน การรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ด้านหลักความเสมอภาค หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ประชาชนยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการดำเนินนโยบายต่างๆ ของท้องถิ่น

ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ประชาชน ยึดหลักกฎหมายในการอยู่ร่วมกัน

ด้านหลักเสียงข้างมาก หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ประชาชนยอมรับการเลือกตั้งที่เป็นเสียงส่วนใหญ่

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การรับรู้ความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “อิทธิพลของการให้ความร่วมมือขององค์กรให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง”

๔) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การรับรู้สิทธิและตระหนักในหน้าที่ของประชาชนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”

๕) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “อิทธิพลของความเข้าใจการเมืองต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย”

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. รัฐศาสตร์กับการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตะเกียง, ๒๕๓๔.
- โกวิท พวงงาม. การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ
ทบวงมหาวิทยาลัย, ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน, กรุงเทพมหานคร:
เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง, ๒๕๔๖.
- จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด, ๒๕๒๒.
- จันทนา สุทธิจारी. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญ
ฉบับประชาชน. อมร รัชศาสตร์ บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: วี เจ พรินต์ติ้ง,
๒๕๔๔.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, ๒๕๒๗.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. ประชาธิปไตยความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๗.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.
พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, ๒๕๕๘.
- ประสาร ทองภักดี. หลักการปกครอง หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
๒๕๒๕.
- ปรีชา เรืองจันทร์. การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society. พิษณุโลก:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๖๐.
- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. รัฐศาสตร์ ๕๐ ปี. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มูลนิธินิธิสืบนาคะเสถียร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- ฝ่ายวิชาการสูตรไพศาล. แนวข้อสอบรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สูตรไพศาล, ๒๕๕๐.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ ๓.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๘.
- พุทธทาสภิกขุ. บริหารธุรกิจแบบพุทธ. กรุงเทพมหานคร: อัมมมโย. ม.ป.ป.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๔๖.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๔.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ปรัชญาอังกฤษ-ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐.
- ลิขิต ธีรเวคิน. ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์, ๒๕๔๖.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, ๒๕๕๗.
- วรทิพย์ มีมาก และชีวินทร์ ฉายาชาวลิต. หน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ๒๕๔๗.
- วิชัย สัมประไพ. กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษชัย. การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: หจก. แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๓๑.
- วิชญ์ เครื่องาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, ๒๕๓๐.
- ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย. ประชาธิปไตยจะก้าวไกล หากคนไทยมีส่วนร่วม. สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๖๒.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๗.
- สุรพล ราชภัณฑารักษ์. รัฐศาสตร์ทั่วไป ฉบับแก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิคเตอร์ีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, ๒๕๒๔.
- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ประกายพริก, ๒๕๓๕.
- อมร รักษาสัตย์ และคณะ. ประชาธิปไตย อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ. กรุงเทพมหานคร: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- อมร รักษาสัตย์. การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐.

(๒) คุษณินิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

กรรณา ชันทอง. “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ ไทยแลนด์ จำกัด มหาชน”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

จรูญ แดนนาลีศ. “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา”. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔.

ชุตติเดช สุวรรณมณี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

ธีรวิทย์ ทองนอก. “การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี”. คุษณินิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

บุหงา ทาระพันธ์. “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๔๙”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระขรรค์ชัย สุขุโธม เจริญศิลป์. “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย แก้ววงศ์น้อย. “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔

พฤกษา พุทธรักษ์. “การบริหารจัดการสหกรณ์ การเกษตร ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ยศราวุธ ศรีประเสริฐ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓.

วีรวัฒน์ รอดสุโข. “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ ไตรลักษณ์ ๓ กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนตามปกติ”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

สมนึก ปัญญาสิงห์. “การพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลนาชุมแสง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.

(๓) รายงานวิจัย:

พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์. “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”. **JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE Vol.9 No.2. July – December, 2015.**

ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓.

(๔) บทความ:

พงศกร สวัสดิ์มาก. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วารสารรัชต์ภาคย์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒๓**. [พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐]

พรภิรมณ์ ศรีทองคำ. “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒**, [กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘]

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

วิทยากร เชียงกุล. ๒๕๕๐. หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http:// www. Witayakorndub.wordpress.com/ ๒๐๐๗/ ๐๖/ democratic](http://www.Witayakorndub.wordpress.com/๒๐๐๗/๐๖/democratic). [๑๕ กันยายน ๒๕๖๒].

เทศบาลตำบลพระอินทราชา. หลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในเขต. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://pra-intaracha.go.th/public/communityinfo/data/index/menu/๑๗๗> [๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒].

(๖) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ นางสาวสุทธิติพย์. ผู้อำนวยการกองคลัง. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางสาวทองสุข เทียงธรรม. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน. รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม.
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายปราบพาล พุศรี. รักษาการแทนปลัดเทศบาล. ตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายศุภกร เดชนันท์รัตน์. นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ. ตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายสมชาย โฉมฉิน. รองประธานสภาเทศบาล. ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายสุโชติ อัครโนดม. นายกเทศมนตรีตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายอิทธิพล อำนวยธรรม. หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่ ตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ:

๑. Secondary Sources

(I) Books:

L. W. Milbrath. **Political Participation**. New York: University of Buffalo Press, 1971

Mc Closky. **Herbert. Political Partcipation**. New York: McMillan and Free Press, 1968

P. Huntingt, Samual and I. Dominguez, George, **Political Development**, Massachusette: Addison Wesley, 1975.

D.F. Roth. & F.L. Wilson. **The comparative study of politics**. Englewood Cliffs. New York: Prentice Hall, 1980

Rush. M. **Political and society: An introduction to political sociology**. New York: Prentice Hall, 1992

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๑๐

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว

(ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต)

๑๕ ม.ค. ๖๓

ผู้ประสานงาน : นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทร. ๐๘๓-๓๓๖๔๑๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๑๔

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทร. ๐๘๓-๓๓๖๔๑๘๘

ดร.ศ. กอริส

๑๕ ม.ค. ๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ທີ່ ខា ៨០០៥.២/១១

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอันตรายที่ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

$\frac{1}{2} \frac{dV}{dt}$

Gene Thomas

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรพล สยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทร. ๐๘๓-๓๓๖๕๑๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว๑๔ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ส่วยพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผศ.กาญจนา คำจตุ

ดร.กาญจนา คำจตุ
16 มก ๖3

ผู้ประสานงาน : นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทร. ๐๘๓-๓๓๖๕๑๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๑๔

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองป่อ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិชาญเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว
14/๑๖/๖๓
พ.อ.พ.อ.

ผู้ประสานงาน : นางสาวปิ่นอนงค์ ทองป่อ

โทร. ๐๘๓-๓๓๖๔๑๘๘

ภาคผนวก ข.

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์ ดร. ปณิศา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 1	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 9	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 11	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้

นางสาวกมลทิพย์

นางสาวกมลทิพย์

คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย (แบบสัมภาษณ์)

เรื่อง

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล

ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 1	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้

นางสาวกมลทิพย์

นางสาวกมลทิพย์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 17	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 21	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 22	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 24	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้
ข้อ 25	๑	๑	๑	๑	๑	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ขึ้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 – 248 – 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 – 248 – 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๑ มกราคม ๒๕๖๓

เทศบาลตำบลพระอินทราชน
เลขที่ 265
วันที่ 27 มี.ค. 63
เวลา 10.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพระอินทราฯ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

..... 240

..... 27 22 63

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๒๕๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราขา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตร์มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พิจารณาแล้วว่าบุคลากรในสังกัดหน่วยงานของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านพิจารณาอนุญาตให้สืตดำเนินแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด ทั้งนี้ได้แนบตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมแล้ว ส่วนข้อมูลในการท่วิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตร์มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

564. 1894-1903 18. 1894-1903 18. 1894-1903 18.

๑. ส่งไปทราบ

1987

2. ๒๕๓๐ ๖๖๖๖๖๖ ๖๖๖๖๖๖

၂၀၁၇၊ ၂၀၁၈၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်များအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ

เมื่อเสร็จแล้ว จำนวน 30 ชุด

๑) ขว./๐๕๓๗๖/๒๙.๔.๖๕

- 1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ และ วัตถุประสงค์ของโครงการ

d 2

(นายสุภากร เดชนั้นทร์)

นักวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ ๐๘๓๓๓๖๙/๘๘

โทรติดต่อ. ๐๔๓-๖๓๖๕๗๔๔

13th September 1942

- (Lore) D. 500000

50 2724-1 18/0

(S) (K) (L) (M) (N) (O) (P) (Q) (R) (S) (T) (U) (V) (W) (X) (Y) (Z)

မြို့နယ် အကျဉ်းချုပ်

2018

ขอแสดงความนับถือ

Geo. Brown

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรพล สยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

১। ১০০ টি মুদ্রা লিঙ্গের সম্মেলনসময় লিঙ্গের

modi Booyanah

Ngày 04/12/2018

๓๗ ๓.๑๐๐๗/๒๓๖๓

[illegible]

4-1-1954

2700 1000 1000 1000

Handwritten notes:

Handwritten notes:

Chien Ching

เจ้าพระยาบวรราชนิธิยุท (เจ้าพระยาบวรราชนิธิยุท)
เจ้าพระยาบวรราชนิธิยุท

คุณวรรณรัตน์ ยี่สิบเจ็ด ชาลยชาต

รองศาสตราจารย์ วัชรกร เวชการมณเฑียร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน

ภาคผนวก ง.

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

การวิจัยเรื่อง

การวิจัยเรื่อง
 “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล
 ตำบลพระอินทราฯ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.972	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	98.1333	216.740	.877	.972
a2	98.5000	213.155	.883	.973
a3	98.4000	221.214	.811	.973
a4	98.3000	221.803	.750	.974
a5	98.2000	219.752	.712	.973
b1	98.1000	207.197	.911	.970
b2	98.1667	211.592	.709	.972
b3	98.1667	212.764	.759	.972
b4	98.1667	210.557	.754	.971
b5	98.2000	208.924	.802	.971
c1	98.0667	208.685	.829	.971
c2	98.0000	208.276	.917	.970
c3	98.0667	209.030	.916	.970
c4	97.9333	207.926	.908	.970
c5	98.1333	208.051	.892	.970

ရလဒ်များ

d1	96.1333	213.844	.721	.971
d2	96.2000	207.959	.843	.971
d3	96.2000	207.476	.864	.970
d4	96.1667	212.764	.659	.972
d5	96.1333	209.982	.805	.971
e1	96.2000	210.717	.813	.971
e2	97.9333	207.926	.908	.970
e3	97.9667	209.826	.832	.971
e4	96.0000	212.276	.840	.971
e5	96.1333	212.051	.810	.971

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
102.2333	229.357	15.14455	25

ภาคผนวก จ.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

จำนวน.....
เลขที่รับ..... 46/2563
วันที่..... 13 ก.พ. 2563
เวลา..... 13.33 น.

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมบ่งขวัญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th เทศบาลตำบลพระอินทร์

เทศบาลตำบลพระอินทราชา
เลขที่ที่ 427
วันที่ 4 ต.ค 63
เวลา 11.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองป่อ หัสประจักษ์วานิชิต ๒๕๐๑๒๕๐๒๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราขำ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ติดต่อในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

- ☒ เพื่อโปรดทราบ
☐ เพื่อโปรดพิจารณา

- น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ขอความอนุเคราะห์ ให้ จัดสรร กองทุน
เพื่อการพัฒนา

- 1. ทัศนคติที่มองโลกในแง่ดี

ขอแสดงความนับถือ

Gene Driscoll

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นางสาวพิมพ์วิทย์ แสงเงินอ่อน)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
13 ก.พ. 2563

13 cm 100 m 100 m 100 m

- (2c) Homocyc

(นอกรูปพาล หุ่ศรี)

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล รักษาการกรม
ปลัดเทศบาล

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรติดต่อ: ๐๘๓-๓๓๖๙๙๗๘๘

กรุณา

(นางสโรชิตี อัครโนดม)

นายแพทย์มนตรีอำพลประจิมพร

ภาคผนวก ฉ.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สภาพปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาตนเองตามหลักสัจจธรรม ๔ ประการ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเป็นความลับและการนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่องานแบบสอบถามทั้งสิ้น และความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษางานวิจัย และสร้างองค์ความรู้และให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงานต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงและครบทุกข้อ

แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ส่วน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ตอนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าใน () ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและขอให้ตอบทุกข้อ

๑. เพศ

() ๑) ชาย

() ๒) หญิง

๒. อายุ

() ๑) ๑๘ – ๓๐ ปี

() ๒) ๓๑ – ๔๐ ปี

() ๓) ๔๑ – ๕๐ ปี

() ๔) ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

() ๑) ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ๒) ปริญญาตรี

() ๓) ปริญญาโท

() ๔) ปริญญาเอก

๔. รายได้ต่อเดือน

- () ๑) ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
- () ๒) ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
- () ๓) ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
- () ๔) ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ข้อที่	การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑.	ท่านคิดว่าการเสริมสร้างให้ประชาชนรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
๒.	ท่านได้แบ่งปันองค์ความรู้ในหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนแก่ประชาชน					
๓.	ท่านคิดว่าการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอของเจ้าหน้าที่จะเสริมสร้างอำนาจอธิปไตยให้มั่นคง					
๔.	ท่านคิดว่าการรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนจะเสริมสร้างให้อำนาจอธิปไตยมีการพัฒนา					
๕.	ท่านคิดว่าการสื่อสารโดยการใช้วาจาที่สุภาพและอ่อนหวานจะช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเข้าถึงหลักอำนาจอธิปไตยที่ดีขึ้น					
	หลักเสรีภาพ	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑.	ท่านมีการเสริมสร้างความร่วมมือในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยความเต็มใจ					
๒.	ท่านให้ความร่วมมือรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง					
๓.	ท่านคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย					

๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมรณรงค์ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					
๕.	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลในการรณรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					
	หลักความเสมอภาค	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑.	ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครอง					
๒.	การปกครองระบอบประชาธิปไตยใช้หลักการของการมีเหตุมีผล					
๓.	การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการยอมรับมติของเสียงข้างมาก					
ข้อที่	การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔.	รัฐบาลคุ้มครองเสียงข้างน้อยในรัฐสภา					
๕.	ประชาชนต้องรู้สิทธิและตระหนักในหน้าที่ของตนเอง					
	หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑.	การปกครองของกฎหมายต้องทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชน					
๒.	การปฏิบัติตามหลักกฎหมายต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์					
๓.	การใช้หลักกฎหมายต้องทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชน					
๔.	การใช้กฎหมายบังคับต้องเสมอภาคกับทุกคน					
๕.	ท่านได้เสริมสร้างการใช้กฎหมายหลักนิติธรรม					
	หลักเสียงข้างมาก	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑.	หลังเสียงข้างมากต้องส่งเสริมประโยชน์ของเสียงข้างน้อย					
๒.	การพูดของเสียงข้างมากต้องไม่ทำลายสิทธิของเสียงข้างน้อย					
๓.	หลังเสียงข้างมากต้องสร้างให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในส่วนรวม					
๔.	เสียงข้างมากต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ					
๕.	เสียงข้างมากต้องเน้นความสัมพันธ์แก่ประชาชนทุกชนชั้น					

ตอนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์

ที่ อา ๘๐๐๕.๒/๐๕๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน นักพัฒนาชุมชน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราขาม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ได้ไฟร้อมกับ น.ส. ปิ่นอนงค์
ทองบ่อ เรียนร้อจแล้ว

น.ส. สุภาภรณ์ โฉมฉิน

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สู่พระหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๓-๓๓๖๔๗๘๘๘

งานธุรการ สำนักงานปลัด
เลขที่รับ 49/2563
วันที่ 13 ก.พ. 2563
เวลา 13.36 น.
ที่ อว ๘๐๐๕๒/๐๒๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เลขที่	426
วันที่	๗ ก.พ. ๖3
เวลา	11.00 น.

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุโชติ อัครโนดม นายกเทศมนตรีตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล

- ☒ เพื่อโปรดทราบ
☐ เพื่อโปรดพิจารณา

- ม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์ ผลิตสื่อโปสเตอร์
เนื่องด้วย
- แผนกประชาสัมพันธ์เทศบาลฯ.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
13 ก.พ. 2563

13 ก.พ. ๒๕๖๓
- นิตยภัต

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๓-๓๓๖๗๗๘๘

หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ศึกษาราชการมณฑล
ปลัดเทศบาล

ทราบ

(นายสุโชติ อัครโนดม)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๒๙

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาคารเรียนรวม ไขนบี ชั้น 5 ห้อง B 504

เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางปะอิน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203

Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203

Website : gps.mcu.ac.th

E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาว สุทธิหล่อ ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๓-๓๓๖๔๗๘๘

นางสุริ สุทธิหล่อ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๒๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมชาย โคมจีน รองประธานสภาเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน รศ.ดร. สุรพล สุธะพรหม
ภ.ม.น.ช.สมชาย โคมจีน
ท่านรองประธานสภาในสังกัด
ในพ.ร.บ.ร.ม.ด.ก.ก.ว
นายสมชาย โคมจีน

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๓-๓๓๖๔๗๘๘๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๒๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายศุภกร เดชนันท์รัตน์ นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการเทศบาลตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สู่ะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นายศุภกร เดชนันท์รัตน์)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๓๓-๓๓๖๔๗๗๘๘

[illegible]

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โถงบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 – 248 – 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 – 248 – 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวทองสุข เทียงธรรม ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลตำบล
พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองป้อ หัวหน้าสำนักงานนิติ ๒๑๑๒๐๔๐๒๗ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราขำ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ติดต่อในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

Geo Brown

ใกล้หนองนาตรา: ฝั่งมูลกึ่ง

น.ส. ชื่นผดุงรัตน์ ทดสอบ 13/10/2551

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

शुभचक्र १२

(พ.ศ. ๒๕๖๖ ๒๕๖๖)

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๓-๓๓๖๙๗๘๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๒๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายปราบพล พุศรี ปลัดเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชาอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยื่นให้ข้อมูล
ปราบพล พุศรี

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๓-๓๓๖๔๗๗๘๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๒๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายอิทธิพล อำนวยธรรม หัวหน้าฝ่ายงานการเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๗ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นงจิรา หงษ์สม

ผู้ประสานงาน: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๓-๓๓๖๔๗๗๘๘

ภาคผนวก ซ.

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเป็นการลับและ การนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น และความ คิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษางานวิจัย และสร้างองค์ความรู้และให้มีขีดความสามารถและ ศักยภาพในการปฏิบัติงานต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงและครบทุก ข้อ

แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๒ ส่วน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา”

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับกับแนวทางการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
เกี่ยวกับ “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน
เขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน..... พ.ศ.๒๕๖๒

ตอนที่ ๒ การสัมภาษณ์เพื่องานวิจัย “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา” ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ ๑)หลักการอำนาจอธิปไตย
เป็นของปวงชน ๒)หลักเสรีภาพ ๓)หลักความเสมอภาค ๔)หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติ
ธรรม ๕)หลักเสียสละ

๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

ท่านมีแนวคิดในการเสริมสร้างแบ่งปันองค์ความรู้ในหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
อย่างไร

.....

.....

.....

๒. หลักเสรีภาพ

ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร ในการเสริมสร้างหลักเสรีภาพในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

.....

.....

.....

๓. หลักความเสมอภาค

การเสริมสร้างหลักความเสมอภาคของประชาชน ในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการเสริมสร้างหลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม

.....

.....

.....

๕. หลักเสียงข้างมาก

หลักเสียงข้างมากของประชาชนต้องส่งเสริมประโยชน์ของเสียงข้างน้อยใช้หรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

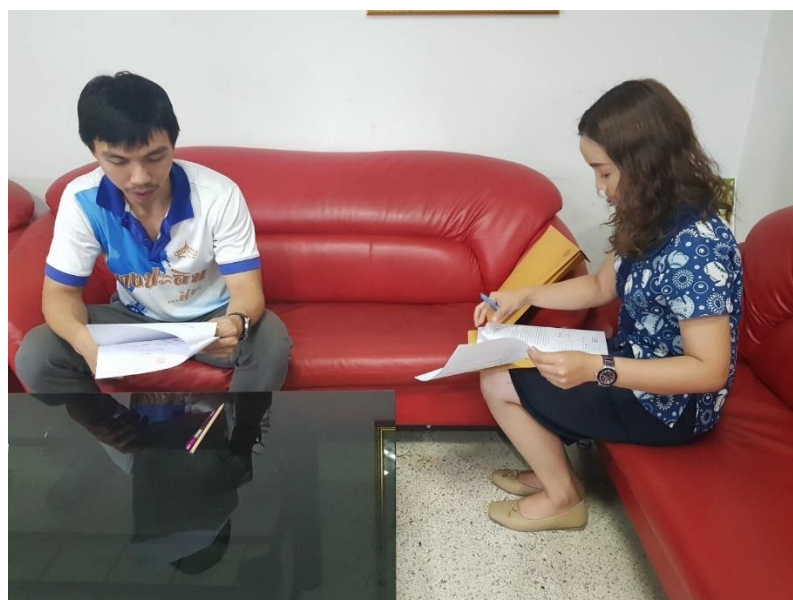
นางสาวทองสุข เทียงธรรม
ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สัมภาษณ์ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นางสาวสุภาภรณ์ โฉมฉิน
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม
ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สัมภาษณ์ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นางสมร สุทธิหล่อ
ผู้อำนวยการกองคลัง ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สัมภาษณ์ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นายศุภกร เดชนันท์รัตน์
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ ตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สัมภาษณ์ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	: นางสาวปิ่นอนงค์ ทองบ่อ
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	: Miss Pinanong Thongbo
วัน/เดือน/ปีเกิด	: ๒๙ มกราคม ๒๕๓๗
ภูมิลำเนาเดิม	: ๕๖ หมู่ที่ ๑๖ บ.ทรายมูล ต.ทรายมูล อ.ทรายมูล จ.ยโสธร ๓๕๑๗๐
ที่อยู่ปัจจุบัน	: ๑๕๓ หมู่ที่ ๗ เอสพีเพลส ต.เชียงรากน้อย อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๘๐
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	: ผู้ช่วยผู้จัดการบัญชี การเงิน บริษัทอัลไพน์ ซีเลคท์ จำกัด
ประวัติการศึกษา	: - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการอยุธยา - บริหารธุรกิจบัณฑิต (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยปทุมธานี - รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) รุ่นที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปีที่เข้าศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๑
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๒